

MARÇ 2022 - ANY XLIV - NÚM. 169

LLUMD'OLI

PORRERES

GRUP
CAMP

CONTINGUTS

Què pots trobar en aquest número?

Les activitats de l'Agrupació (inclosos Tallats de Lluna i GEP), a partir de la pàgina 4.

La informació local: el noticiari, el «Què hi passa a la Sala?», el «Sabeu que...?» i la «Mirada indiscreta» entre les pàgines 10 i 13.

Continuant dins «informació local», una nova entrega del «Sempre fa bon temps» de

Miquel Tomàs, així com una entrevista a Nadal Rosselló, jutge de pau. Pàgines 14-16.

Segona entrega de «Porreres, poble d'acollida»: entre les pàgines 17 i 23 trobareu diversos continguts relacionats amb l'arribada de gent del nord d'Àfrica a Porreres. La Llum Jove, amb l'experiència dels joves del grup L.A.G.; una entrevista a Ahmed Zahroui, una nova entrega de «la veu del poble», l'article d'Aina Ginard sobre els llinatges a Porreres, i un article d'opinió de Tia Lliteres.

L'Espurna associativa amb les col·laboracions de la secció local de l'Associació Contra el Càncer, la nova entitat Veus Feministes, i el Club Columbòfil

Porrerenc. Pàgines 24-27.

Notes històriques: un article d'Andreu Veny, un altre de Maria Barceló Crespi i Maria Antònia Nicolau Rosselló, i la segona entrega d'articles sobre malnoms porrerencs. A partir de la pàgina 28.

La secció d'opinió amb un article de Xisca Garí, un altre de Joan Mesquida, i una columna d'opinió de Marc Prieto. A les pàgines 32-33.

La secció «Creació» amb la glosa de Lluís Sastre, un poema de Lluís Salleras així com la nota d'etimologia de Cesca Roig, a la pàgina 34.

Torna l'Obturador, aquesta vegada de la mà de Mercè Oliver. A la pàgina 35.

L'Espai escolar amb la participació de l'Escola Nova a les pàgines 36-37.

Els esports: entrevista de Toni Sastre a la família Barceló-Córdoba, i altres notícies breus. Pàgines 38-39.

C / D'EN CERDÀ . 56
P O R R E R E S

P A P E R E R I A
I E S T A N C

es Cantó

6 8 8 7 9 0 2 5 0
8 7 1 8 1 1 6 6 9

papereriaescanto@hotmail.com

MANIS

C/Almoina 30, Porreres.
Tel: 971 16 84 56

MUNICH CUBCO GUESS FIFTY FOUR FORMERINO REPLAY SCOTCH & SODA Deesigul. new balance adidas

ENCARA NO ETS SUBSCRIPTOR O SOCI DE L'AGRUPACIÓ?

Per a poder existir, tant l'Agrupació Cultural com el *Llum d'Oli* necessiten la col·laboració i compromís de la gent de Porreres. Som molts, però encara volem ser més! T'animam a subscriure't a la revista o bé a fer-te soci/sòcia de la nostra entitat, així ens ajudareu a seguir endavant amb la nostra tasca desinteressada en favor de la cultura i la informació al nostre poble.

Preus: si tens menys de 30 anys, el cost és de 20€ anuals. A partir dels 30 anys, el preu és de 35€ anuals. Subscripció a la revista: 15€ anuals. Totes les modalitats inclouen l'enviament del *Llum d'Oli* al vostre domicili! Contacta amb nosaltres a través de l'adreça llumdoliporreres@gmail.com

Podeu trobar el *Llum d'Oli* a la venda als següents establiments: estanc ca N'Ana, papereria es Cantó, papereria Nova Pemi, fruiteria Ca na Maria, a l'Escrivania i a la Cooperativa Agrícola.

LA DIFERÈNCIA QUE ENS ENRIQUEIX

Març del 2022 - Núm. 169
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edició:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer d'en Mago, núm. 6
www.agrupacioculturalporreres.blogspot.com
www.facebook.com/acporreres
www.facebook.com/llumdolioporreres

Coordinació:

Catalina Maria Garí Blanch
Sebastià Lliteres Lliteres
llumdolioporreres@gmail.com

Consell de redacció:

Catalina Garcia Garí
Francesc Melià Barceló
Maria Antònia Nicolau Rosselló
Gabriel Noguera Vich
Marc Prieto Gornals
Cesca Roig Sampol

Col·laboradors/es:

Joan Barceló Barceló
Maria Barceló i Crespi
Germanes Barceló-Crespi
Margalida Cortès Segura
Xisca Garí Blanch
Aina Ginard Bauzà
Joana Mora Cerdà
Miquel Morlà Vicenç
Joan Melià Garí
Joan Mesquida Sampol
Mercè Oliver Oliver
Margalida Roig Font
Llúcia Salleras Julià
Lluís Sastre Barceló
Antoni Sastre Vanrell
Miquel Tomàs Burguera
Simó Tortella Sbert
Andreu G. Veny Miró
AECC Porreres
CEIP Escola Nova
Club Columbòfil Porreres
Veus Feministes de Porreres

Fotografies:

Simó Tortella Sbert
Arxiu Agrupació Cultural

Correcció lingüística:

Catalina Maria Garí Blanch

Coberta: fotografia cedida per
Montserrat Masó Prat. Seguiu el seu
compte d'Instagram @mmasoprat
Moltes gràcies, Montse!

Imprimeix:

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

G CONSELLERIA
O FONS EUROPEUS
I UNIVERSITAT I CULTURA
B DIRECCIÓ GENERAL
/ POLÍTICA LINGÜÍSTICA

El tema a tractar en aquesta edició és el de l'arribada de persones del nord d'Àfrica a viure al nostre poble. És una immigració diferent a aquella que tractàrem a l'anterior número ja que, al cap i a la fi, són persones que venen d'un lloc molt diferent al nostre i que tenen diferents bagatges culturals, llengua, creences... aquests fets dificulten més allò que anomenam integració.

Tot sovint pensam i defensam que qui arriba a un lloc, i vol viure-hi, s'hi ha d'integrar, però segurament si ens demanen a què ens referim quan deim que s'ha d'integrar pot ser direm que es tracta de complir les normes establertes, fer el que es fa en aquell lloc, respectar la gent que viu allà...

Hem pensat mai que depèn de com siguis i d'on parteixis, no és tan fàcil això que estam demanant?

Segurament la millor forma que tenim d'aconseguir una integració real d'aquests nous porrerencs, potser no l'única, passa per entendre un poc més l'altre, per aconseguir compartir precisament aquelles qüestions que pensam que són rellevants a l'hora de ser persones d'un mateix lloc, l'estima per la cultura, valorar l'educació, el respecte i tot allò que facilita la convivència.

El nostre és un poble divers en el qual ja s'han arrelat persones d'origen estranger amb diferents formes de pensar, de vestimenta, d'usos de l'espai, de llengües... és desitjable, per tant, que fomentem una interacció pacífica i respectuosa a fi d'aconseguir una societat cohesionada en la qual més que coexistir siguem capaços de conviure.

Per a això, ens hem d'implicar tots!

"Hem de pensar que som una de les fulles d'un arbre, i l'arbre és tota la humanitat. No podem viure sense els altres, sense l'arbre". Pau Casals

Som tots, la força! Ester Xargay [1960] *Desintegrar-se*, [inèdit].

الاختلاف الذي يغنيا

الموضوع الذي نتناوله في هذا الإصدار هو وصول أشخاص من شمال إفريقيا للعيش في مدينتنا. إنه نوع مختلف من الهجرة عن تلك التي تعاملنا معها في العدد السابق لأنهم، في نهاية المطاف، هم أشخاص يأتون من مكان مختلف تمامًا عن مكاننا ولديهم خلفيات ثقافية، لغة، ثقافة ومعتقدات مختلفة... هذا يجعل ما نسميه الاندماج أكثر صعوبة.

نميل جميعًا إلى التفكير والدفاع عن أن كل من يصل إلى مكان ما ويريد العيش هناك يجب أن يندمج، ولكن بالتأكيد إذا سألنا أنفسنا عما نعنيه بالقول إنه يتعين عليهم الاندماج، فيمكن القول إن الأمر يتعلق بالامتثال للمعايير المعمول بها، والقيام بما يتم القيام به في ذلك المكان، واحترام الأشخاص الذين يعيشون هناك...

هل فكرنا يومًا ما أن الأمر يعتمد على من تكون ومن أين أتيت، الذي نطلبه ليس بالأمر سهل؟

من المؤكد أن أفضل طريقة لتحقيق اندماج حقيقي لهؤلاء الجيران الجدد، على الرغم أنها ليست الوحيدة، هو فهم الآخر أكثر، ومشاركة بدقة المسائل التي نعتقد أنها ذات صلة بكوننا أشخاصًا من نفس المكان، الاهتمام بالثقافة، تهيئة التعليم، الاحترام وكل ما يسهل التعايش.

إن شعبنا متنوع ترسخ فيه بالفعل أناس من أصل أجنبي لديهم طرق مختلفة في التفكير واللباس واستخدام الفضاء واللغات... لذلك من المستحسن أن نشجع التفاعل السلمي والمحترم من أجل تحقيق مجتمع متماسك نستطيع فيه، بدلاً من التعايش، العيش معًا.

من أجل ذلك، علينا جميعًا المشاركة!

LES CASES DE NEU A MALLORCA, D'ANTONI GORRIAS I DURAN

El passat 8 de gener, les lliçons de 2022 començaren amb una interessant xerrada d'Antoni M. Gorrias i Duran sobre les cases de neu a Mallorca. L'investigador, resident a Porreres des de fa vuit anys, ens descobrí l'estructura d'aquests espais, com era la feina dels nevaters i també l'ús medicinal del gel produït a les cases de neu de la serra de Tramuntana des d'època medieval, fins que, al segle XVIII, començà a tenir ús comestible per a fer gelats amb suc de fruites o sucre. Gorrias lamentà que tot i que la seva investigació fou motivada amb l'objectiu de protegir aquest patrimoni, només unes poques cases de neu de les més de seixanta que existeixen estan declarades bé d'interès. Gorrias és també un gran expert en camins públics, de ben segur que aviat podrà tornar a l'Agrupació a parlar-nos d'aquest tema.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE EN DEFENSA DE LA TERRA

El passat dissabte dia 29 de gener, al local de l'Agrupació, es va presentar el llibre *En defensa de la terra: mobilitzacions ecològiques a Mallorca (1983-2007)* de l'historiador montuïrer Gabriel Mayol Arbona. L'autor ens va exposar breument la motivació del seu llibre (editat per Lleonard Muntaner), que no és altra que la de posar per escrit i en format d'investigació històrica les diferents lluites i mobilitzacions en defensa del patrimoni natural i ecològic que hi ha hagut a Mallorca des de l'inici del període autonòmic. No són molts els llibres existents sobre aquesta matèria, potser per la proximitat temporal de les accions que s'hi expliquen. La interessant exposició, que va repassar algunes lluites emblemàtiques

com les antiautopista, la de la Dragonera o la del Trenc, va suscitar un debat entre el públic assistent que fou ben interessant. Hi va sortir, per exemple, el tema de les graveres de Porreres.

EXCURSIÓ AL PUIG CIURÓ I PUIG CARAGOLER DE FEMENIA (GEP)

El passat diumenge 30 de gener, trepitjàrem una de les contrades més esquerpes i poc transitades de la Serra. Començàrem al portell de les finques, exquisitament cuidades, de Femenia Nou i Femenia Vell, a la ctra. Lluc-Pollença. Molt aviat ens desviàrem del camí, direcció NO, per agafar alçada cap el Puig Rodó o Puig Ciuró (801 m.), una capritxosa i atractiva formació geològica amb

forma de mac gegant. Dins les baumes de davall aquest puig, on ovelles i cabres troben recer, hi poguérem contemplar uns exemplars de l'ortiga endèmica de la serra, la *Urtica bianorii* (vegeu foto). Fàcilment assolírem el cim d'aquest puig on poguérem contemplar el vessant nord del puig Tomir, vall d'en Marc, bosc de Binifaldó, etc.

Berenàrem al recer amb vistes a aquesta vistosa formació. Després, enfilàrem direcció nord, per un redol molt abrupte, per arribar al punt més alt de la caminada, el puig Caragoler de Femenia (922 m.) on tenguérem una vista de 360° sense noses, la mar de la dramàtica costa nord, l'Avanor, Moritx, muntanyes de Pollença, massís del Tomir, Massanella, etc.

A partir d'aquí i fita a fita, perdérem alçada fins a arribar al pas del pla de l'Argilota, un pas exposat on hi ha un passamans per evitar esglais, que ens deixaria a una antiga rota amb el mateix nom: es Pla de l'Argilota, que encara ara es conra. Prova de la tranquil·litat del redol fou l'observació a molt poca distància (i, per tant, amb molt de detall per diferenciar-los) de nombrosos voltors negres i voltors lleonats, on troben l'espai idoni pels seus descans i postes per primavera.

Just després pujàrem a alguns cims menors pròxims, direcció NE, entre ells el de Ses Moles (731 m.) on dinàrem arrecerats damunt una tenassa amb unes vistes immillorables i envoltats dels escassos peus de milà, *Thymelaea velutina*.

Ja per acabar aquesta volta circular, una pista poc agraciada, ens dugué pel coll Ciuró (677 m.), arran de la restaurada font

d'en Quelota fins a passar pel mig de les cases de Femenia Vell i Femenia Nou i acabar a la pista inicial fins al mateix portell on començarem.

EIXIDA CULTURAL I PAISATGÍSTICA

El diumenge 6 de febrer, vàrem fer un recorregut per la vall de la Nou (entre Manacor i Petra) resseguint el curs del torrent de na Borges.

Alguns punts d'interès varen ser la font de na Memòria, el molí paperer, la capella neoromànica ran de la possessió de Son Serra de Marina, el talaïot quadrat de la cova de sa Ni-

neta o el paratge de la desembocadura del torrent a la badia d'Alcúdia, entre altres.

DE CÚBER AL CORNADOR GRAN (GEP)

A causa de les inclemències climàtiques, dia 6 de març vàrem haver de canviar l'itinerari d'aquesta excursió, ja que trescar per una cresta amb la pedra humida, no és el més recomanable.

És per això que, des de l'embassament de Cúber, vam seguir per un camí asfaltat fins a la presa, on comença el torrent d'Almadrà. Des d'allà vam seguir el camí que porta fins al coll de l'Ofre. Arribats a aquest punt: a l'esquerra tenim els puigs de sa Rateta, na Franquesa i l'Ofre, també coneguts com "els tres mils". Per altra banda, a la dreta ens acompanyava la serra de Cúber fins al coll de l'Ofre, que era l'objectiu de la sortida del dia.

Seguírem caminant ara pel GR, deixàrem a la dreta Binimorat i ens dirigírem fins al coll de l'Ofre (875m). Des d'aquest punt, ja de davallada, ens dirigírem fins al camí des Barranc de Biniaraix i deixàrem a l'esquerra les cases de l'Ofre.

Davallant un trosset del camí des del barranc, ens desviàrem a l'esquerra i travessàrem el torrent. Des d'allà, agafàrem el carrerany que de pujada ens dugué fins al refugi. I d'aquí cap al cim des Cornador Gran (956m) i fins al mirador d'en Xim Quesada, on les vistes foren nul·les: hi havia brea pertot.

Desférem el camí i, quan arribàrem a l'embassament, el férem per l'altre costat, fins a arribar on havíem començat.

RECITALS DE TALLATS DE LLUNA A L'ESPAI SUSCULTURA I A MARIA DE LA SALUT

Dins dels actes del Dia de la Dona, el grup de poesia de l'Agrupació Cultura, Tallats de Lluna, va actuar el dia 6 de març a l'Espai Suscultura de Ciutat i el dia 12 de març al Casal de Cultura de Maria de la Salut. Es tracta d'un espectacle que desperta la sensibilitat vers la diversitat de les dones, els estigmes, les càrregues socials...en definitiva, posa de manifest la necessitat de seguir lluitant per aconseguir una societat de persones.

ASSEMBLEA ORDINÀRIA 2022 I ASSEMBLEA EXTRAORDINÀRIA

Dissabte, dia 12 de febrer capvespre, al local social de l'Agrupació, es va celebrar l'assemblea ordinària de 2022, que va incloure també la informació de l'any 2021, en què no es va celebrar assemblea a causa de la pandèmia. Amb una acceptable assistència de socis, a través de les intervencions de la presidenta Joana Mora, la secretària Lúcia Salleras i la tresorera Joana Matas, es va informar sobre els temes habituals: es va aprovar l'acta de l'assemblea de 2020, es llegiren les activitats de 2020 i 2021, s'informà de les altes i baixes d'aquests dos anys, així com dels comptes de l'entitat dels exercicis 2020 i 2021. S'agraí a Maria Barceló Crespí la tasca d'organització de les eixides culturals i paisatgístiques, així com als coordinadors del Llum d'Oli Sebastià Lliteres i Catalina Maria Garí, la seva feina al capdavant de la revista. Els coordinadors varen agrair la dedicació dels anteriors membres del consell de redacció, així com la de les noves per-

sones que el conformen actualment. També s'agraí la tasca al grup Tallats de Lluna, així com al GEP. En el torn obert de paraula, sorgiren els debats habituals: la necessitat d'obrir l'entitat a més gent, sobretot a més gent jove, i de tractar temes que puguin interessar al màxim número de persones possibles.

De l'assemblea extraordinària, de la qual s'encarregà la conducció al soci més jove i al més major presents a la sala (Gabriel Noguera Vich i Miquel Fiol Sala), publicam en aquest número una nota a part redactada per la nova junta directiva.

AMB VEU DE DONA. VISUALITZANT L'ANONIMAT

Divendres dia 11 de març a vespre es dugué a terme una interessant tertúlia per visibilitzar i reconèixer dones que s'han dedicat a tasques domèstiques, cura d'infants i majors... de manera silenciosa, feines molt necessàries pel benestar de les famílies i poc reconegudes socialment, i que també han compaginat amb la feina fora de la llar: Aina Blanch Noguera, Margalida Sastre Vaquer, Antònia Vaquer Salleras i Joana Aina Matas Ferrà. La veu de cada una d'elles va ser i és important per valorar la labor de totes les dones: «elles també hi eren». Gràcies per la vostra aportació i la d'altres que assistiren a l'acte.

UCRAÏNA, UNA ULLADA AL SEU PASSAT I AL CONFLICTE ACTUAL

Dissabte dia 19 de març a vespre, l'Agrupació Cultural va convidar els historiadors Biel Vich i Sebastià Lliteres, que varen fer una pinzellada de la història d'Ucraïna i de la guerra actual causada per la invasió russa d'aquest país, i també en

Miquel Serralta i Bel Font, un matrimoni petrer que fa uns anys va acollir una al·lota ucraïnesa de la zona de Txernòbil i que varen explicar la seva experiència. Tot plegat va ser molt interessant i el local de l'Agrupació va quedar petit per acollir una cinquantena de persones encuriosides per conèixer les arrels d'aquest trist conflicte. La lliçó del vespre: cal conèixer la història per entendre el que passa en el present. Gràcies a Porreres Televisió per enregistrar la xerrada.

SON AMER, LLUC, GALILEU I PAS DE SA REBOLLADA (GEP)

El diumenge 27 de març, un altre cop les inclemències meteorològiques ens van fer canviar d'idees i vam haver de fer una altra ruta. Partírem des de l'aparcament del refugi de son Amer i, pel GR 221, davallàrem cap a Lluc. Seguírem el GR i pujàrem fins a les cases de neu de son Macip, on fèrem una aturada per reprendre forces.

Des d'aquí és on començà el camí anomenat de ses voltes d'en Galileu que presenta un gran desnivell i que ens portà fins a les cases de neu d'en Galileu (1.100 m). I, des d'aquí, seguírem cap al puig d'en Galileu (1.181m).

Una cop ens trobàrem a aquest punt, començàrem la davallada cap a la Criança d'Alt (1.000m) i la Criança (859m) i anàrem a cercar el pas de sa Rebollada, que ens duria cap al coll de sa Batalla. Des d'aquí, un altre cop pel GR, ens dirigírem cap a Son Amer, on teníem els cotxes.

Benvolguts socis i sòcies de l'Agrupació Cultural de Porreres!

A l'assemblea extraordinària d'associats de l'Agrupació Cultural de Porreres, un grup de persones associades a l'entitat formades per Francesc Melià Barceló, Catalina Maria Garí Blanch, Catalina Garcia Garí i Gabriel Noguera Vich va proposar a tots els assistents presents a l'assemblea la possibilitat que ells quatre, juntament amb una representació de la junta sortint formada per Joana Mora Cerdà, Maria Antònia Nicolau Rosselló, Joana Aina Matas Segura, Joan Ferrà Sansó i Tòfol Noguera Font, formassin una "junta de trànsit" per tal de, en un període d'un any, aconseguir dos objectius: per una banda, formar una junta directiva per presentar-se a unes properes eleccions de l'entitat i, per altra banda, aprendre el funcionament intern d'aquesta per poder-la així dirigir amb encert.

La proposta va sortir endavant i les persones associades

presentes a l'assemblea van acceptar-la.

El grup de persones que formam aquesta junta directiva de trànsit, com s'ha esmentat anteriorment, som: Francesc Melià Barceló, Catalina Maria Garí Blanch, Catalina Garcia Garí, Gabriel Noguera Vich, Joana Mora Cerdà, Maria Antònia Nicolau Rosselló, Joana Aina Matas Segura, Joan Ferrà Sansó i Tòfol Noguera Font i ja hem posat fil a l'agulla perquè l'Agrupació Cultural segueixi tan viva i tan activa com abans.

Un dels nostres objectius és fer de l'Agrupació una entitat més oberta als seus associats i, per aquest fet, us passam un qüestionari per recollir la vostra opinió:

<https://forms.gle/srxVSbUnCXfC4im58>

Salutacions, la nova junta.

Nota: a la fotografia adjunta hi manquen Joan Ferrà Sansó i Tòfol Noguera Font

FE D'ERRADES DEL NÚMERO 168

- A la pàgina 26, es va publicar una versió no actualitzada de l'article «La capella dels Germans Terciàrs de Sant Francesc» d'Andreu G. Veny i Miró. Entre altres canvis, a la bibliografia allà on posa «Imprenta Francisco Franco» hauria de dir «Ediciones Salamanca».

- A la pàgina 29, el peu de foto correcte seria aquest: «Festa de Monti-Sion de 1975. Catalina Nicolau dirigint la coral infantil que també va participar al concurs de corals de l'Auditori».

PROPERES ACTIVITATS DE L'AGRUPACIÓ

Diumenge dia 24 d'abril tendrem un dia ben complet! Durant tot el matí serem a Monti-sion, com sempre, amb la paradeta de llibres en català. Ens trobareu a la clastra del santuari.

En acabar la Festa de Monti-sion, baixarem per celebrar el Correllengua! La flama arribarà a les 14:30 h. per la carretera de Felanitx i agafarà la Ronda Alcassor. A les 15 h. serà a plaça per llegir el manifest i, en acabar, tornarà a agafar camí en direcció cap a Vilafranca. Per més informació, mirau el cartell!

Dissabte 30 d'abril a les 19 h., al local social de l'Agrupació, hi haurà la presentació del llibre *Llibertat, amnistia, estatut d'autonomia; memòries d'un jove mallorquí antifranquista i comunista*, de Miquel Rosselló del Rosal.

**CORRE
LLENGUA** 2022

LA FLAMA TORNA A PORRERES!

24 D'ABRIL DE 2022

- 14:30 Entrada: Ronda Alcassor - Carrer Pare Molina - Carrer Major - Plaça de la Vila
- 15:00 Lectura del manifest a la Plaça de la Vila
- 15:15 Sortida: Plaça de la Vila - Carrer Nou - Carretera de Villafranca

Inscripcions fins dia 22 d'abril al
666 047 560 o
agrupacioculturalporreres@gmail.com

Les persones inscrites podran recollir la seva camiseta gratuïta al local social de l'Agrupació Cultural divendres 22 d'abril de 17.00 a 19.00, fins a esgotar existències.

Consell de
Mallorca

GOVERN
ILLES
BALEARS

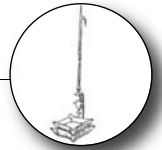
Font
Teix

Reclament Correllengua:

PRESSUPOSTS, COMISSIONS I ALBERCOCS

Redacció

El pressupost de l'Ajuntament per a l'any 2022 és de 4.280.000 euros, un 4,25% menor que el de l'any passat. Les intencions del consistori és "l'endeutament 0" (que traduït a l'idioma pla equival a no haver de passar per caixa) així com augmentar les inversions. Pel que fa a aquestes darreres, una gran part es destinaran a la conservació, adequació o millora d'espais municipals com les del museu, l'auditori, el camp d'esports o el pavelló Joan Llaneras, entre d'altres. I no podem deixar de mencionar les clàssiques partides a clavegueram i enllumenat. Així i tot podem destacar les que es preveuen per a les expropiacions de la segona fase del vial urbà que permetrà connectar la ronda inacabada amb la carretera de Vilafranca. Igualment interessants són les despeses relatives als terrenys de l'ampliació de l'IES Porreres, les d'un futur camp d'experimentació d'albercoquers o l'adequació de dues sales de l'espai polivalent del Quarter Nou per donar cobertura a un espai de formació acreditat.

Es pot destacar que les partides pressupostàries en educació (114.000 euros) i centres docents (63.000 euros) així com les de festes i celebracions anuals (162.000 euros) són les més elevades. El ple de març fou sucós quant a temes, dels quals es poden destacar l'aprovació del nom de la nova ronda, que es dirà «Ronda Ses Forques» i l'aprovació definitiva de la bandera municipal després d'obtenir el vistiplau de la Real Academia de la Historia (que no deixà passar l'oportunitat de titllar la bandera de «diferenciadora», quan la voluntat real és de cohesionar). A més, s'aprovaren nous preus per l'escola d'estiu 2022 amb l'objectiu de poder rebre una subvenció del Govern, que es redueixen de 170 euros mes/infant a 50 euros (famílies vulnerables) i 100 euros (resta de famílies). S'aprovà també la nova orde-

nança de l'impost conegut per «plusvàlua». Finalment, es votaren 3 mocions, totes presentades per MÉS: la primera, exigia a l'Estat mantenir les competències i estructura del jutjat de pau (aprovada per unanimitat); la segona, condemnava la guerra a Ucraïna (aprovada per unanimitat); i la tercera, demanava bonificar l'impost sobre obres i construccions per a persones joves, així com crear ajudes pel lloguer per a joves (el primer punt fou rebutjat, i el segon aprovat per unanimitat).

En el torn de precís i preguntes, és destacable la petita brega dialèctica entre el regidor del PP, Joan Obrador, i el del PI, Gaspar Mora, per la (no) convocatòria de la Comissió del Museu. Dita comissió no s'ha convocat cap vegada en tota la legislatura, cosa que va criticar el PP. Visiblement molest, el regidor de cultura va dir que aquesta comissió era poc fructífera i que no s'hi feien aportacions, la qual cosa va enfadar l'oposició, que no hi ha pogut aportar res perquè no s'ha convocat.

La dada: 4.280.000 euros, corresponent a la xifra del pressupost anual de l'Ajuntament.

Crida l'atenció: els 2.000 euros pressupostats per a l'esterilització de moixos i moixes, amb la intenció de reduir el nombre de les colònies felines.

And the oscar's goes to: el camp d'experimentació d'albercocs, una iniciativa sorprenent i interessant, que podria facilitar recursos als nostres pagesos en la millora de la fruita tan nostrada.

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

GENER

Dia 4	3,5 litres/m ²
Dia 5	7,3 litres/m ²
Dia 25	1,4 litres/m ²
Dia 24	3,3 litres/m ²
TOTAL	15,6 litres/m²

FEBRER

Dia 5	1,6 litres/m ²
TOTAL	1,6 litres/m²

MARÇ

Dia 2	4,5 litres/m ²
Dia 4	0,1 litres/m ²
Dia 5	0,4 litres/m ²
Dia 11	3,8 litres/m ²
Dia 12	3,1 litres/m ²
Dia 16	3,0 litres/m ²
Dia 17	1,5 litres/m ²
Dia 18	4,6 litres/m ²
Dia 19	0,4 litres/m ²
Dia 20	1,2 litres/m ²
Dia 23	2,9 litres/m ²
Dia 24	3,1 litres/m ²
Dia 26	13,4 litres/m ²
Dia 29	0,4 litres/m ²
Dia 30	0,5 litres/m ²
TOTAL	42,9 litres/m²

NOTICIARI PORRERENC

Simó Tortella Sbert

COLOMA TABERNER GARCÍA NOVA PRESIDENTA DE LA FILHARMÒNICA PORRERENCA

El passat 18 de febrer, en assemblea extraordinària, l'entitat musical porrerenca va elegir nova junta directiva, que queda conformada pels següents membres (gairebé totes al·lotes joves!):

Presidenta: Coloma Taberner Garcia

Vicepresidenta: Caterina Sastre Mesquida

Tresorera: Margalida Barceló Barceló

Secretària: Xisca Gayà Rosselló

Vocals: Maria Barceló Barceló, Marina Viedma Font, Francesca Nicolau Ribot

Representants de pares/mares: Margalida Matas, Jero Grimalt

Representants dels socis: Gabriel Barceló Garí, Joan Jesús Viedma

Enhorabona a tothom!

FUTUR CENTRE DE DIA

Les obres van a bon ritme. El passat 18 de febrer, la presidenta de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials, Sofia Alonso, i la consellera d'Afers Socials del Govern de les Illes Balears, Fina Santiago, visitaren les obres que s'estan realitzant a l'antiga residència parroquial. A la visita també hi assistiren la batlessa, Xisca Mora, diversos membres del consistori porrerenc i la directora insular d'Atenció Sociosanitària, Elsa Herranz.

Les obres de reforma tenen un pressupost de 600.000€ i són cofinançades en un 50% per la Conselleria d'Afers Socials, un 25% per l'IMAS i un 25% per l'Ajuntament de Porreres.

El futur centre tindrà una cabuda per a 30 usuaris i està previst que a finals d'any entri en funcionament.

FINALITZACIÓ DE LES OBRES DE RECONSTRUCCIÓ DE LA ZONA FUNERÀRIA DE LA FOSSA COMUNA DEL CEMENTIRI DE PORRERES

Durant el mes de febrer finalitzaren les obres de reconstrucció dels nínxols i capelles funeràries que varen haver de ser ender-

rocades per poder realitzar les obres d'excavació de la fossa comuna de la Guerra Civil Espanyola.

Fins al dia que redactam aquesta nota, encara no s'ha pogut realitzar cap enterrament a les noves construccions, ni tampoc s'han pogut retornar les restes que foren traslladades per poder dur endavant la intervenció arqueològica.

Sembla, pel que hem pogut saber, que aquesta situació està en fase de regularització, ja que s'està a l'espera de la documentació que permeti la utilització de la zona d'enterrament.

PRÒRROGA DE LA CONCESSIÓ DE LES INSTAL·LACIONS MILITARS DEL PUIG D'EN FEMELLA A L'AJUNTAMENT

Transcorreguts els 3 primer anys de cessió de les instal·lacions militars del puig d'en Femella a l'Ajuntament porrerenc, aquest té previst acceptar la pròrroga de cessió per 75 anys més, com ja estava estipulat al contracte signat el 2019.

Als darrers pressupostos aprovats pel consistori hi ha una partida destinada a contractar alguna persona per fer el manteniment i vigilància de l'espai de l'antic polvorí, proposta crítica per MÉS per Porreres.

Cal recordar que ja fa temps que hi ha la intenció de situar en aquest indret el centre d'interpretació del massís de Randa, un casal de colònies i una zona de la que puguin partir diferents rutes excursionistes.

DARRERES PARCEL·LES DEL POLÍGON DE LA CREU

Les darreres 5 parcel·les del futur polígon industrial de la Creu se subhastaren el passat 11 de març. Aquests terrenys estan destinats a empreses indus-

trials per tal de potenciar aquest sector dins el municipi. A la subhasta també podien participar titulars d'exploracions agrícoles i ramaderes.

Les obres que disposen d'una partida pressupostària de 3 milions d'euros s'iniciaren el passat mes de juny, segueixen a bon ritme.

OBRES AL CARRER SALA

Les obres estaven previstes que s'iniciassin a finals del mes de març però des de l'Ajuntament han fet saber que començaran durant el mes d'abril.

Les tasques de millora consistiran en la separació de les aigües pluvials i les residuals, el canvi d'asfalt i les voravies.

El ple de l'Ajuntament de Porreres aprovà l'adjudicació de les obres per 500.000€ a l'empresa Vitrac Obra Pública S.L. Aquest projecte ha estat finançat pel Consell de Mallorca (257.098,60 €) i la Mancomunitat del Pla de Mallorca que subvenciona les despeses de canalització (245.870,75€).

Les obres començaran per la zona de la ronda d'Alcassor i pujaran en direcció a l'església.

CONCENTRACIÓ PER LA PAU. NO A LA GUERRA!

Diumenge dia 13 de març, un grapat de veïnats de Porreres acudiren a la concentració que va organitzar l'Ajuntament per protestar contra la invasió russa a Ucraïna.

Es va llegir un manifest on s'expressava la solidaritat de la gent de Porreres amb els ciutadans ucraïnesos i exigint la creació de corredors humanitaris perquè els civils puguin abandonar de forma segura les zones afectades pel conflicte bèl·lic.

Per finalitzar la concentració es va amollar un colom demanant la pau i es feren uns minuts de silenci.

ELS ALUMNES JA UTILITZEN LES NOVES AULES DEL CEIP CLIMENT SERRA I SERVERA

El passat 16 de març, els alumnes de l'Escola Nova que havien estat ubicats al Quarter Nou i a l'Auditori Municipal, així com també a aules improvisades al mateix centre durant les obres d'ampliació del centre escolar, ja pogueren començar a gaudir de les noves instal·lacions. Ara s'està a l'espera de la recepció de-

finitiva per part de l'Ajuntament per poder fer la festa d'inauguració de l'ampliació, que també servirà per retre homenatge a Climent Serra i Servera, mestre d'obres al qual se li va encarregar la construcció del centre públic d'ensenyament durant la batlia de Climent Garau Juan l'any 1936 i que no s'arribà a construir per l'esclat de la Guerra Civil Espanyola i la repressió que patí el mestre d'obres, la seva família i la resta de membres del consistori porrerenc.

Gori Móra a la Galeria Pelaires. Fotografia de Grimalt de Blanch @grimaltdeblanch

L'ARTISTA PORRERENC GORI MÓRA, PRESENT A LA FIRA ARCO DE MADRID

El passat mes de febrer, el pintor porrerenc resident a Glasgow (Escòcia) va exposar a la Fira ARCO per mitjà de l'espai que la Galeria Pelaires de Palma té en aquesta important i reconeguda fira artística madrilenya.

Móra també té exposades les seves obres a la pròpia Galeria Pelaires des de finals de març, i es poden visitar fins dia 31 de maig. El seu estil, molt personal i característic, ja s'ha pogut visitar per diversos llocs del món. Enhorabona Gori!

LA MIRADA INDISCRETA

Redacció

Fotografia del Pou Juà el 2019 (Sebastià Lliteres)

Fotografia Pou Juà 2022 (Marc Prieto)

Canvi de «look» del Pou Juà

A la mirada indiscreta, no tot ha de ser «donar branca». A la darrera eixida pels pous públics organitzada per l'Agrupació (any 2017) no poguérem veure el Pou Juà pel fet que

es trobava enmig d'un canyar. Ara, la situació ha canviat: volem agrair al regidor de cultura de l'Ajuntament, Gaspar Mora Mulet, la recuperació d'aquest patrimoni.

Monti-sion mereix una altra imatge

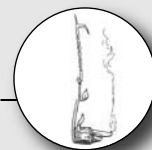
Des de sempre, Monti-sion ha estat un lloc de peregrinatge i visita habitual per part de persones de molts indrets, però aquests darrers anys hi acostumen a anar les persones més brutes de la contrada. A més, hi ha algunes imatges de brutícia o elements poc habituals que criden l'atenció. Us deixam dues imatges perquè les valoreu vosaltres mateixos.

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

SABEU QUE...

Consell de redacció

...el cotxe de lloguer que posa l'Ajuntament no deu tenir gaire èxit? A principis de febrer ja varen haver de fer una rebaixa de 10 euros en el preu...

...a la farmàcia de la vila venen medicaments homeopàtics tot i que aquests tipus de remeis no han demostrat la seva eficàcia en cap assaig clínic? Ens costa entendre que persones amb formació científica com els apotecaris i apotecàries tinguin la valentia de vendre remeis que ningú ha demostrat que funcionin. Però no només a l'apotecaria de Porreres es venen remeis homeopàtics, a les farmàcies de tot el país en podem trobar a balquena. Deu ser que la indústria homeopàtica mou una doblerada. Ja ho diuen que els diners sempre tenen la raó!

...els farmacèutics i farmacèutiques igual que els metges i metgesses fan el jurament hipocràtic quan es graduen? En aquest jurament prometen als deus grecs relacionats amb la medicina utilitzar els seus coneixements en benefici dels malalts i apartar-los de tot mal i injustícia. Ara que emblanquinen els clients amb productes homeopàtics, Apol·lo, Asclepi, Hígiea i Panacea deuen estar ben registrats a l'Olimp.

...l'Ajuntament no sap com escriure el topònim «Son Fonollar»? Als fulls informatius repartits en motiu de les obres del carrer Sala hi surt escrit «Son Fonear». Degueren dir «talment com sona, i per avall!».

...els moixos del carrer Sant Alonso Rodríguez l'han armada grossa per aquell barri?

...i els veïnats del carrer Garrover estan en peu de guerra per les merdes de ca?

...encara hi ha comerços que pensen que la placeta d'en Lluc es diu plazuela Antonio Maura? Només fa quasi 30 anys que es va retornar al topònim original de placeta d'en Lluc!

...al Google Maps encara posa aquest nom a la Placeta? Tanta modernitat i tan poc temps per mirar la placa del carrer, o per escoltar el que diu la gent!

...molts porrerencs i porrerengues s'han de jugar la vida per anar a la mesquita? Aquest edifici està situat

en un dels accessos al poble més transitats i no té cap pas de vianants. Seria bo fer-n'hi un, instal·lar senyals i integrar l'accés de l'edifici a l'urbanisme de la zona per garantir la seguretat dels vianants i fomentar la mobilitat sostenible.

...la batlessa va dir al diari que la sostenibilitat és un tema prioritari a Porreres? Volem recordar que al poliesportiu hi caben més plaques solars que a un camí de tres peus (veure foto).

...després d'anys de demanar-ho l'Ajuntament encara no ha sabut fer un calendari compartit entre les entitats de Porreres per evitar solapaments d'actes que puguin interessar a un tipus de públic semblant? Tant costa fer això, avui en dia?

...la nova empresa concessionària de la piscina municipal fa totes les publicacions a les xarxes socials en català i castellà? "Para que lo entienda todo el mundo!" Si la llengua vehicular ha de ser la catalana (que ho ha de ser!), convé que l'Ajuntament hi posi tall.

...es comenta pels bars i botigues de la vila que enguany les cucues duren la mascareta per damunt la caparutxa? Cada confraria ha de dur les mascaretes del color del seu pas. Això diuen...

ENTREVISTA A NADAL ROSSELLÓ COLL, JUTGE DE PAU DE PORRERES

Margalida Roig Font i Sebastià Lliteres Lliteres

El passat dia 24 de gener de 2022, el Ple de l'Ajuntament de Porreres va aprovar la reelecció de Nadal Rosselló Coll com a jutge de pau per quatre anys més, és a dir, fins al 2026. El jutge suplent serà un altre cop en Joan Sorell Mora. En Nadal Rosselló va néixer dia 11 d'abril de 1938 i, per tant, enguany complirà els 84 anys. Des del 2009 és jutge de pau, en substitució de Miquel Barceló Mas *de Radio Borne*. És tinent jubilat de l'exèrcit de l'aire. Hem volgut entrevistar-lo per donar a conèixer la figura del jutge de pau.

Què significa per vos ser jutge de pau de Porreres?

Les persones que ens presentem per jutgessa o jutge de pau, ho feim de manera altruista, tal vegada, perquè creiem en la necessitat de ser útils als altres. Aportam la voluntat de la conciliació i el diàleg per contribuir a l'objectiu d'impartir justícia de manera més propera als ciutadans.

Quines funcions fa un jutge de pau?

Els jutjats de pau encarnen allò que es considera tan necessari i alhora tan indefinible: el "seny". La proximitat fa que ens trobem amb les solucions més humanes en els conflictes que els ciutadans ens plantegen, però que, a més, hem de pensar que es tracta d'un servei proper i eficaç que es presta a un bon nombre de porrerencs i porrerenques.

Creis que s'hauria de donar a conèixer més la vostra feina?

Sí, els jutges i les jutgesses de pau són un valor d'inqüestionable interès per a la societat d'avui en dia, que demana una justícia més eficaç i més ràpida en la seva aplicació. Cal dignificar i donar a conèixer aquesta tasca i això també farà que el ciutadà sàpiga en què el podem ajudar.

Per exercir de jutge de pau s'han de tenir coneixements de dret?

No és necessari ser llicenciat en dret, és suficient reunir els requisits establerts en la Llei Orgànica del Poder Judicial i no estar incurs en cap de les causes d'incapacitat o d'incompatibilitat previstes per l'acompliment de les funcions judicials.

Heu hagut d'intervenir en alguns casos complicats?

Sí, evidentment al llarg d'aquests anys hi ha hagut casos difícils, encara que jo sempre dic que no hi ha casos difícils si les dues parts es volen entendre.

Quins tipus de problemes o conflictes soleu resoldre?

Els jutjats de pau tenen, exclusivament, competències en determinats temes civils, mai penals. L'altra gran funció que exerceixen és la de ser registre civil del municipi on es desenvolupen totes les funcions relatives a la tramitació d'expedients registrals: inscripcions de naixements, matrimonis, defuncions, expedició de certificacions, celebració de matrimonis civils, expedició de fe de vida...

Teniu alguna ajuda a la vostra feina? Alguna persona us ajuda?

En el meu cas estic auxiliat per una secretària, llicenciada en dret, que aporta els coneixements jurídics, i per l'agent judicial que, en el cas del nostre poble, són els mateixos agents de la Policia Local que assumeixen la funció judicial.

La figura de jutge de pau està posada en dubte per l'Estat. Per què pensau que volen eliminar aquesta figura?

Com a resposta només puc dir que som un col·lectiu unit per la nostra voluntat de sentir-nos útils a la gent del

nostre poble. Que en els pobles petits, el nostre horari no té límits. Que som la base de la justícia més propera al ciutadà. Que el nostre dia a dia no fa soroll, però que tenim cura d'aquells que s'apropen a nosaltres demanant suport i consell, segurs de la nostra discreció. Ja sabem que som llecs en Dret, que només podem oferir el nostre suport amb les lleis i competències que tenim assignades i amb la voluntat de la conciliació i el diàleg per contribuir a l'objectiu d'impartir justícia de manera més propera als ciutadans.

Notes històriques: Esteve Ribas de la Cueva fou jutge de pau des dels anys seixanta fins el 1989. En aquell any, fou nomenat com a tal Miquel Barceló Mas *de Radio Borne*, que exercí el càrrec fins el 2009, quan entrà Nadal Rosselló Coll.

TRANSICIÓ ECOLÒGICA, SOBIRANIA ENERGÈTICA I CANVI CLIMÀTIC

Miquel Tomàs Burguera

L'ús intensiu dels combustibles fòssils ha estat la base que ha permès el desenvolupament de la societat occidental com a tal. Tret de qualque episodi puntual, hem tengut accés relativament senzill a fonts d'energia econòmiques i abundants, que han permès un gran progrés social, econòmic i tecnològic. Tot i els seus evidents beneficis, aquesta situació també comporta impactes negatius, com la **contaminació atmosfèrica** o el **canvi climàtic**.

Per intentar minimitzar els impactes negatius, i anar-nos preparant també pel moment en què no siguin ni tan abundants ni tan econòmics, s'han anat desenvolupant distintes tecnologies que permeten obtenir energia d'una manera més o manco eficient per tal de continuar amb el nostre model social. Els darrers anys es parla molt de la **transició ecològica i energètica**, i s'han aprovat lleis diverses per tal d'estimular la necessària reconversió del nostre model energètic, centrant-se especialment en l'increment de l'ús de les **energies renovables** i l'**electrificació de la mobilitat**. Ara bé, els reptes per completar aquesta transició són immensos, però també ho són les oportunitats.

Al moment d'escriure aquest text, la invasió russa d'Ucraïna ha posat damunt la taula la feblesa de l'estratègia europea. Per la seva naturalesa variable, les energies renovables necessiten el suport de fonts d'energia tradicionals, que són fonamentalment tres: **gas natural**, **carbó** i **energia nuclear**. Europa va apostar pel **gas natural**, ja que permet reduir les emissions de CO₂ respecte l'ús del carbó, al mateix temps que minimitza els riscos respecte de l'energia nuclear. Ara bé, aquesta estratègia passa per dependre de **Rússia** i també d'**Algèria**. Per afegit, el govern espanyol acaba de canviar la seva postura respecte el conflicte del **Sàhara Occidental**, atès que considera que la millor opció és que esdevingui una autonomia del **Marroc**. Si coneixeu un poc el conflicte, entendreu ràpidament que això no ha agradat gens a **Algèria**.

Però això és només una pota de la geopolítica de la transició, la que fa referència al gas. Però les energies renovables en si mateixes també presenten problemes semblants. És cert que un cop instal·lades, permeten un cert grau de **sobirania energètica**. Ara bé, per poder tenir instal·lacions amb un elevat rendiment és necessiten **minerals rars**, molt poc abundants. I aquests minerals es troben sota el poder de la **Xina**, ja sigui perquè es troben al seu territori o perquè, en el seu imperalisme silenciós, s'ha fet amb el control de les mines. I bé, la Xina no és ben bé una democràcia occidental.

Però no ens hem d'enganyar, els reptes no són únicament geopolítics, sinó que també apareixen **límits físics, químics i ter-**

riorials. Per exemple, quantes **quarterades** de fora vila necessitam omplir de plaques solars per garantir la **sobirania energètica** de les Illes? No hauríem de començar pels espais ja degradats? No hauríem, com a mínim, a parlar-ne?

Tot i que el **cotxe elèctric** es presenti com una solució miraculosa, la realitat és que també presenta grans problemes. El cotxe elèctric necessita bateries, que contenen grans quantitats de **minerals estratègics**. Però també necessitam desplegar una **xarxa de carregadors** idònia, i això esdevé també un problema, especialment dins entorns urbans d'alta densitat.

A més, hi ha una part de la mobilitat, que pel seu ús intensiu d'energia resulta molt complicat electrificar. Què farem amb els **camions, tractors, avions o vaixells**? Tot apunta a l'hidrogen verd.

L'avantatge de l'hidrogen (**H**) és que té una densitat energètica enorme. El problema és que necessitam també una gran quantitat d'energia per obtenir-lo de l'aigua. Per això, s'han instal·lat **16ha** de plaques solars lligades a la planta de Lloseta. Però no només es necessita energia, sinó també **aigua**. La química ens diu que per obtenir 1 Tn de H, necessitam com a mínim 9Tn d'aigua. Això ens porta a la situació que la planta d'hidrogen de Lloseta, que generarà 300Tn d'H a l'any, consumirà anualment la mateixa quantitat d'aigua que beuen unes **30.000 persones**.

I ja ens hem quedat sense espai per parlar del millor, que és el paper dels combustibles fòssils en l'obtenció dels **fertilitzants**.

En resum, creim que és hora d'agafar una cervesa o un bon vi i començar a parlar de tot plegat. Venen dècades de canvis i cal estar formats i informats per afrontar-les de la millor manera possible.

L'Escrivania
cafeteria • restaurant
Can Parri
bolipa

DEL NÚMERO 69 AL NÚMERO 169

Catalina Maria Garí Blanch i Sebastià Lliteres Lliteres

El gener de 1999 va sortir al carrer el número 69 del *Llum d'Oli*. Potser alguns de vosaltres ho recordeu, ja que va ser un exemplar especial, característic. El consell de redacció d'aquells moments va decidir celebrar «els 20 anys del *Llum d'Oli* amb un bon 69», com deia l'editorial. Era, efectivament, un número de temàtica eròtica. En aquesta edició de *Llum del passat* del número 169, volem fer memòria d'aquell número 69 publicat fa 23 anys, que no deixarà ningú indiferent.

L'efemèride la varen acompanyar amb la convocatòria d'un concurs de narrativa eròtica que va tenir un gran ressò, i del qual es va publicar un petit llibret amb els textos guanyadors. A més, per celebrar les dues dècades d'història de la revista es va celebrar un sopar eròtic (amb menú afrodisíac inclòs) on es varen anunciar els guanya-

dors del concurs narratiu, i es va presentar l'exemplar del *Llum d'Oli* que tenia la portada que podeu veure acompanyant aquest escrit.

Allò més curiós, però, fou el contingut d'aquell número. Els membres del consell de redacció s'ho degueren passar d'allò més bé redactant els textos que ompliren de contingut les pàgines del número 69: especialment divertits són els articles de Gaspar Barceló *Xibic* on s'enumeraven les persones que varen néixer l'any 1969, les persones que es varen casar el 1969, les persones que varen complir 69 anys en el moment de publicació de la revista, els que moriren l'any 1969...

També Antoni Gornals *Pubil* va publicar un article de recull de cançons eròtiques del cançonero popular; i ja en un to més seriós però no menys inte-

ressant, Margalida Barceló *des Misser* publicava un article sobre educació afectivo-sexual; i Maria Barceló Crespí un article sobre història del sexe. Aquests i molts d'altres foren els continguts d'aquell recordat número, que com recordava Margalida Barceló en una entrevista que li vàrem fer fa uns anys «vàrem gaudir molt de fer, i sentíem que transgredíem fent-la». Vos convidam a rellegir-lo, o bé a llegir-lo per primera vegada. El podreu trobar a la pàgina web de l'Agrupació Cultural: <https://agrupacioculturalporreres.cat/>

La contraportada, com no podria ser d'altra manera, mostrava una fotografia de la quinta del 69 de Porreres.

20 ANYS I UN BON 69

Joana Mora i Cerdà

Teniu tota la raó! És una manera especialment atrevida de celebrar un aniversari d'una revista local com la nostra, una revista que va néixer ara fa 20 anys. Un esdeveniment que s'havia de commemorar i que més bé fent un bon 69. No ho mal interpreteu! Em refereixo a l'edició del número correlatiu al 68, que correspon al que teniu a les vostres mans.

El desembre de 1978 sortia al carrer el primer exemplar de la publicació local LLUM D'OLI. El consell de redacció de llavors confeccionà amb tota la il·lusió del món un full o millor dit el Butlletí Informatiu de l'AC de Porreres (Llum d'Oli) amb el desig de fer una revista que arribés als socis i simpatitzants, amb informacions de les activitats de l'entitat així com també notícies de tipus cultural i d'interès general per al poble.

Al primer número, podem trobar articles força interessants com *Fa 43 anys... homenatge al desaparegut periòdic La Voz de Porreres, El català a l'escola* i tota la informació sobre les seccions de l'entitat: teatre, cursos de català, sala de mÚ-

ca, escacs...i per tancar el número, a la contraportada, un poema de Josep M. de Segarra titulat *Ve Nadal* per donar les bones festes.

El Llum d'Oli acabava de néixer. Els anys han passat per a nosaltres i també per a ell. Temporades bones i no tan bones, despresions, angoixes, alegries i eufories. Però tot es supera si volem. Avui, a l'any 1998 (1999 quan llegirem aquest article) tenim el Llum d'Oli entre nosaltres, a les mans, a les nostres cases, damunt la camilla... Això és important! És per aquest motiu que hem volgut festejar amb alegria i humor, fora penes ni angoixes, els 20 anys, 20 anys són 20 anys!!!.

I perquè tant de 69, 69, 69? Molt clar, el número 69 és ja de per si un signe que suscita connotacions eròtiques.

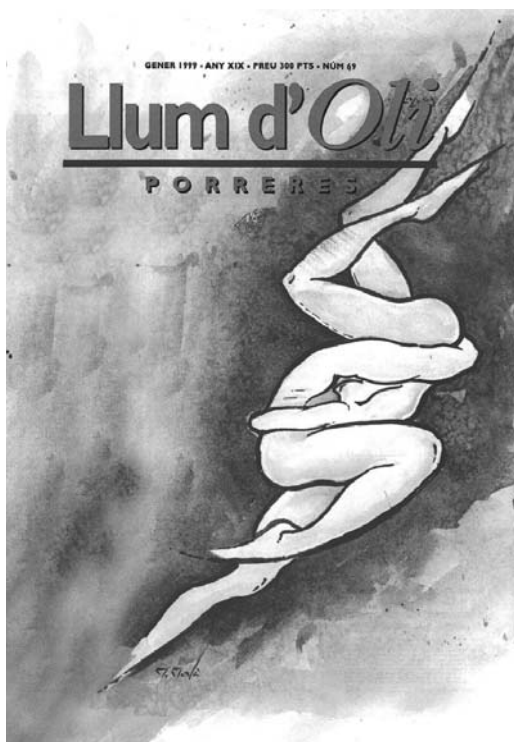
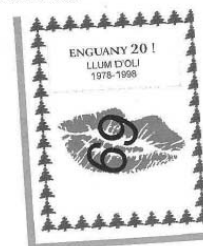
I perquè no convocar per tal esdeveniment un Premi de Narrativa Eròtica? Molt bé! Al llarg d'aquests 20 anys a les pàgines de la nostra revista dit tema no ha estat mai punt de comentaris ni d'opinions. Avui les coses han canviat i ja no ens escandalitzam. Per això ens

hem atrevit a donar una passa endavant i deixar enrere el pudor, els tabús i mirar les coses amb més naturalitat.

Vet aquí un exemple. En aquest número que ara estàs llegint trobaràs articles d'alimentació, història, cultura popular, educació, opinió, ... i tots tenen un fons o tema comú, l'eroticisme, però vist de diferent perspectiva i camps distints.

Esper que no sia motiu per deixar de llegir la nostra estimada revista que amb tanta il·lusió i entusiasme hem aconseguit arribar al 69!

Molts d'anys a tots i sobretot al LLUM D'OLI!

TOMEU SERVERA, GUSTAU FERNÁNDEZ I SOFIAN ZOUGGAGHI, O DE COM CONNECTAR I FER MÚSICA

Cesca Roig Sampol i Margalida Cortès Segura

Es deien L.A.G. FUNK i van viure un concert màgic a n'Hereveta, amb un públic entregat que demanava més d'aquella música que feien: «va ser espectacular! Haguéssim pogut continuar per aquell camí, amb aquell estil de música, perquè vèiem que funcionava i la gent ens donava el seu suport, però amb 17 anys no et pots fermar, canvies constantment i has d'evolucionar».

Tomeu Servera (26 anys), Gustau Fernández (20 anys) i Sofian Zouggaghi (20 anys) són els integrants d'aquest grup que ara es diu EGO. Reflexionen sobre la seva decisió d'aparcar, de moment, la seva creació conjunta i centrarse en la producció individual: «si haguéssim continuat amb allò, no hauríem après tanta de música ni hauríem crescut emocionalment. Preferíem créixer com a persones i com a artistes».

En Gustau i en Sofian ja eren amics de petits. Amistat que compartien amb el també porrerenc, Jordan Paulen, i que els va presentar en Tomeu. Però, on començà aquesta història? D'on surt la idea de formar un grup? En Gustau sabia que en Tomeu feia música i li va proposar fer alguna cosa plegats. «Ens vam fer molt amics. Les nostres sensibilitats musicals anaven pel mateix camí i estàvem enfocats cap a la mateixa direcció. Ens enteníem molt bé».

Les seves influències van del grup francès PNL a Michael Jackson, James Brown, Frank Ocean i fins i tot Pavarotti i Camarón. «Música urbana experimental» podria ser una bona definició d'allò que fan, però ells defugen les etiquetes i no volen encasellar la seva música dins cap gènere. «Fusionem di-

ferents estils per arribar a la música que ens agrada. Realment va ser quan vam muntar l'estudi per primera vegada quan vam començar a experimentar i fer coses rares i vam pensar: nosaltres no ens volem encasellar».

Les seves arrels i herència cultural suma a l'hora de posar lletra a les cançons que podrien esdevenir himnes generacionals, amb la multiculturalitat com a fet innegable i la joventut per bandera. Al grup, la feina de composició és conjunta. No hi ha un únic lletrista i tots tenen el seu espai. «Les lletres són un crit de l'ànima». Lletres amb molta força i reivindicatives. El vídeo de la cançó KARMA, realitzat pel també porrerenc, Josep Serrano, té més de 18.000 visualitzacions a Youtube.

De moment, el grup es troba en pausa i els seus components experimenten cada un pel seu compte: «volem créixer i aprendre sense que les idees de cada un condicionin les idees dels altres. Tenim projectes, però a nivell individual. A cada un de nosaltres ens agradaria tenir una Mix Tape, una col·lecció de cançons no professional». Pengen música a les distribuïdores digitals, i és en aquestes plataformes on troben seguidors que els agrada molt el que fan.

«Quant al grup, a la llarga, si surt algun projecte interessant i ens fa ganes, el posarem en marxa». Però ara mateix, el que més interessa a aquests joves és sortir de la zona de confort i créixer a tots els nivells. Equivocar-se, aprendre i avançar.

«A LA GENT QUE ÉS RACISTA, ELS DIRIA QUE VIATGIN I CONEGUIN MÓN. AIXÍ POTSER NO TENDRIEN PREJUDICIS»

ENTREVISTA A AHMED ZAHROUI,
CAP DE LA COMUNITAT MUSULMANA DE PORRERES.

Redacció

La casa de n'Ahmed Zahroui és acollidora. Ens ha citat el primer dia del Ramadà. Just entrar, sentim l'olor del menjar que comencen a preparar per, quan es pongui el sol, rompre el des dejuni. Ens asseiem en uns bancs de la sala d'estar, i començam a conversar.

N'Ahmed és una persona discreta, però propera. Té ganes de contar-nos coses i poder explicar les seves inquietuds. Podem percebre la seva voluntat de rompre amb certs estigmes que des de fa uns anys rodegem la comunitat musulmana de Porreres. Ell n'és la cara visible, en tant que president del col·lectiu des de fa 26 anys. De fet, ho és des que va arribar a Porreres el 1996. «Vaig arribar el 1996, amb un contracte de feina al món de la pagesia, però just un any després ja vaig entrar a la construcció. Vaig partir del Marroc, des del meu poble prop de Nador. Tenia pensat anar als Països Baixos o a Bèlgica, on tenia família. Però vaig arribar aquí i de llavors ençà no m'he mogut. Aquí estic bé, cercava millorar la vida de la meua família i així ha estat. Al cap de tres anys va venir la meua esposa i tots els meus fills ja han nascut aquí i són d'aquí. Tenc germans per tot Europa».

Al Marroc, ens conta, es treballa menys que aquí, i també es guanyen menys doblers. Però la vida també és més barata. Convençut, diu que **«a la gent que és racista o que no entén que has de partir del teu país per viure millor, els diria que viatgin i coneguin cultures, que coneguin món»**. La majoria de la gent que ha viatjat i que ha conegut altres formes de viure deixen de tenir prejudicis envers els immigrants. Jo he viatjat i he conviscut amb cristians, amb jueus, amb musulmans i mai hi he vist cap diferència, més enllà de la religió. Tanmateix, jo crec que el poble no és el culpable del racisme: normalment són idees promogudes per interessos polítics».

Per sorpresa, arriba a ca n'Ahmed el seu tiet, n'Abdul·là Belajrou, que ens saluda amb un somriure i s'uneix a la conversa. Quan els demanam sobre els problemes d'identitat que pot provocar el fet d'emigrar i viure en un poble que en certa manera ha donat l'esquena a la gent nouvinguda, Ahmed diu «de vegades em sent sol, sense identitat. Això també passa als joves que han nascut aquí, supòs que perquè falta fomentar la convivència i la coneixença entre les dues cultures. Al meu poble no em coneixen perquè fa gairebé 27 anys que no hi faig vida. I aquí, la gent de Porreres de tota la vida tampoc em coneix gaire perquè sempre he treballat amb empreses d'aquí però fora

del poble. Per jo això és una pena molt gran. **Quan vas a un lloc i no t'hi arribes a sentir identificat, és trist. De vegades la gent «d'aquí» no em saluda pel carrer, això ens passa a molts de marroquins»**. N'Abdul·là afegeix, en un to més positiu, que **«jo crec que aquesta situació canviarà, perquè els nostres fills són porrerencs i han nascut aquí, han anat a escola aquí, i són mallorquins»**.

Els dos recorden que a finals dels anys noranta no hi havia tanta diferenciació entre comunitats: «entraves al bar i era com si fossis d'aquí, però aquests darrers anys la cosa ha canviat, la gent està un poc espantada perquè ha vingut molta gent i perquè s'ha transmès una imatge dolenta de nosaltres, i els mitjans de comunicació hi tenen molt a veure: ens donen la culpa de robatoris, per exemple, com si la condició de musulmà fos la de ser lladres. Hi ha de tot, com per tot».

Repeteixen en diverses ocasions una idea que es percep sincera: «hi ha d'haver més coneixença entre nosaltres, hem de rompre barreres. Però això sí, és necessari que tothom tenguí les portes obertes. Quan arribes a un lloc nou, estàs sol i necessites veure els braços oberts de la gent per poder-los conèixer i iniciar un procés de convivència. Fa temps, quan acabava el Ramadà, feiem una petita festa a plaça, i convidàvem a tothom a venir a celebrar-ho amb nosaltres. Però no venia gairebé ningú i això ens entristia. Nosaltres tenim les portes obertes sem-

pre: tothom que vulgui, sigui de la religió que sigui, sigui home o dona, pot venir a la mesquita, veure què feim, assistir a les classes d'àrab que impartim el diumenge...».

S'ha de cercar voluntat per totes les parts, i l'Ajuntament i les entitats del poble hi tenen molt a dir, com també la comunitat educativa. Quan els demanam per la polèmica de la mesquita de fa uns anys, parlen molt clar. «No varem voler cap conflicte. Teníem un solar al carrer Jaume II on volíem construir una nova mesquita més gran. Feia uns 15 anys que la teníem davant el Quarter Nou i mai hi ha haver cap problema. Però varem percebre malestar entre alguns veïnats i com que nosaltres no tenim res contra el poble, varem entregar el cas a la batlessa perquè ens trobàs una solució. La solució va ser anar als afores del poble. S'ha de dir que això, que ara ja està assumit per la majoria, va ser un motiu pel qual molts musulmans varen quedar dolguts i sentien que una part dels veïnats ens rebutjava. Però per sort la cosa s'ha calmat i nosaltres no ens queixam. Ara hem de treballar la convivència i poder-nos conèixer millor».

La seva és una mirada d'esperança cap al futur, cap a les noves generacions de porrerencs d'origen magrebí. Confien en què els polítics ajudin a trobar una solució. No es cansen de repetir que les portes de la mesquita estan i estaran sempre obertes per tothom, com a lloc de cohesió i de comunitat. En aquest sentit, ens recorden un fet que segurament la majoria de gent desconeix: «si ve gent musulmana a Porreres, passa per la mesquita, es presenta i nosaltres tenim un control estricte per saber d'on venen i qui són, els demanam documentació a requeriment de la Guàrdia Civil. Sempre hi hem col·laborat. Això és per evitar que persones interessades en fer discursos d'odi, vinguin a la mesquita. Fer això de forma transparent ens mostra talment com som. Ara bé, si no hagués existit el terrorisme d'Al-Qaida i tot això, no hi hauria aquests prejudicis. Et sembla que nosaltres voldríem un atemptat a Porreres, on vivim i on els nostres fills van a escola? És d'ignorants!».

«Molts dels nostres fills estudien o volen estudiar carrera universitària. Estam convençuts que aquesta passa ens obrirà nous camins, canviarà la imatge que té la societat de nosaltres, i aquesta serà una generació que ja conviurà molt millor amb tothom, perquè funcionaran de forma diferent de nosaltres, que som la generació d'arribada. Ho tenim assumit i aquesta és la nostra gran esperança: que els nostres fills ajudin a millorar i transformar la societat d'aquí, i que ajudin a rompre amb certes idees negatives cap al nostre col·lectiu».

Per ells, el desconeixement sobre l'Islam i sobre el propi col·lectiu marroquí és la gran causa de la manca de participació dins la societat porrerenca. Assumeixen que el desconeixement de la llengua catalana ha estat una de les causes perquè existeixi aquest distanciament, així com també la desconfiança (motivada per diverses formes de racisme). **«L'idioma ha estat una barrera molt gran que ens ha impedit fer-nos entendre millor. Tot-**

hom té part de culpa de la situació actual». I recorden: «la gent que tenguí dubtes i que vulgui conèixer-nos, que vengui a la mesquita, sempre rebem molt bé a la gent. A Porreres som més de 300 musulmans, uns van a la mesquita i altres prefereixen anar més al bar [riuén], hi ha diversitat entre nosaltres, però la gent que participa a la mesquita està molt cohesionada».

Sobre el tema de la dona, Ahmed recorda que «la majoria de dones musulmanes ja estan integrades al món laboral, condueixen cotxes, estudien... de fet la meua filla major ha d'estudiar una carrera. Les dones tenen la llibertat per decidir quin camí agafar perquè han assumit la llibertat d'elegir el que els convé més. I als països musulmans, el paper de la dona ha canviat molt: no distingiries Palma de Tànger, en aquest sentit. Les coses han canviat més del que molta gent es pensa!».

Acabam la conversa bevent un te verd i menjant unes pastes que ens ofereix n'Ahmed en agraïment a la nostra visita. Tenim la sensació que el futur serà millor que el present pel que fa a la convivència entre les diferents comunitats. A nivell personal, ens expressa el seu desig de deixar de ser el cap de la comunitat musulmana, però es troba amb problemes pel relleu. Diu que el 2022, té previst deixar-ho i li agradaria trobar algú que tenguí ganes de dur aquest tema. Li desitjam sort. Gràcies, Ahmed i Abdul·là! Ramadam Mubarak!

Juaneda
miramar

Anàlisi Clínicas

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns i dimecres
de 8:00 a 10 hores

Carrer Sa Galla 19 B
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas (no muface), Asisa, Agrupació
Mutua, Axa, Mapfre (no muface), Sanitas, DKV, Groupama,
L'Aliança, Caser, Fiatc...

LA VEU DEL POBLE: ELS MIGRANTS DEL NORD D'ÀFRICA

Redacció

En aquest número, hem tornat a contactar amb diferents persones amb orígens fora de Porreres perquè ens responguin una sèrie de preguntes. Hem parlat amb persones majors i més joves, homes i dones, persones xerradores i altres més tímides. L'objectiu el teníem clar: saber com han viscut i com viuen el «fet migratori» les persones amb orígens al Nord d'Àfrica que resideixen al nostre poble. Totes elles ens han donat la seva opinió perquè la conegui tot Porreres. De ben segur ningú se sentirà indiferent en llegir-les, i en podrem prendre

nota tots plegats.

1. Quin any vàreu arribar a Porreres i què us va semblar el poble?
2. Com va ser la vostra acollida per part de la gent de Porreres?
3. Després d'aquests anys, quins estereotips han canviat?
4. Quins avantatges i quins inconvenients trobau de viure entre dues cultures?

NAWAL ZOUGHAGHI, 23 ANYS

1. Vàrem arribar el 2005, ens va parèixer un bon poble i tranquil.

2. Bones persones i molt agudes, varen agafar molta confiança amb nosaltres, i nosaltres amb ells.

3. Quan vàrem arribar, encara era un poble de cases obertes, de confiança de tots amb tots i ara són cases tancades amb por. Aquesta falta de confiança també es troba en els espais municipals que ara generalment estan tancats i, si hi vols anar, has de demanar permís. Ja no és el mateix.

Aquesta desconfiança també es veu en les persones, ja que és més difícil que et saludin pel carrer. Indiferentment de si vàrem néixer al Marroc o no.

4. Hem de conviure, com hem fet fins ara. Hi ha alguna diferència, però ens hem de respectar.

BILAL ZOUGHAGI, 19 ANYS

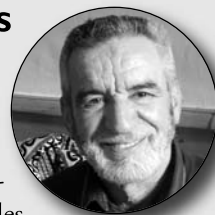
1. Jo vaig arribar el 2005 quan tenia 2 anys, era un poble molt acollidor que ens va ajudar molt a mi i a la meua família.

2. La gent sempre ens va ajudar, eren molt amables i ens mostraven respecte.

3. Hi ha hagut molt de canvi, ara hi ha molta gent que creu que els immigrants han vingut a llevar feina, quan nosaltres vàrem venir a començar una nova vida.

4. És una cosa que a mi m'ha agradat perquè sempre pots aprendre de la cultura i agafar el millor. Inconvenients, no en trob cap i d'avantatges: el millor és la comunicació, poder-me comunicar amb els companys amb el seu idioma.

KADDOR MOMOUH, 72 ANYS

En Kaddor i la seva família ens han obert les portes de ca seva, per tenir aquesta conversa, amb l'agradable acolliment que solen tenir els veïns que provenen del nord d'Àfrica, paraules amables, un somriure d'orella a orella, un saborós te i unes exquisides pastes.

1. Vaig arribar l'any 1996, vaig venir sol, sense la família, en aquells moments just hi havia tres cases habitades per marroquins, tots érem homes i compartíem el mateix sostre.

En aquells anys a Porreres hi havia menys habitants, el poble estava més descuidat i tenia menys serveis, les cases no se solien cuidar tant com ara. Actualment, han fet moltes reformes i la construcció s'ha modernitzat.

En un principi, viure a Porreres sense la família i tenir la meua dona, les meues filles i els meus fills tan lluny va ser una experiència bastant dura. Em va ajudar a poder establir relacions el fet de conèixer un poc l'idioma, de jove net havia treballat dos anys a Catalunya, d'on també en guard un bon record.

2. A mi em varen rebre molt bé, a les diferents zones que he viscut he tingut una bona relació amb els veïnats i també amb la gent amb qui he fet feina, encara en conserv una bona amistat.

El 2002 vaig poder fer la reagrupació familiar. Abans dur la família no era tan complicat com ara, i ens vam establir a la mateixa casa que encara vivim, al carrer de Sa Galla. El primer que vàrem fer va ser presentar-nos als veïns, que sempre ens han tractat molt bé, alguns som com a família i hem compartit i compartim molts de moments junts.

La nostra religió diu: *El primer és el que tens a la vora. El teu veïnat ha de ser el primer abans que la família.*

Això és el que he fet jo, tractar la gent amb respecte i sempre he estat respectat, el mateix ho he inculcat a la meva família. Gent bona n'hi ha pertot arreu.

3. Cap problema, nosaltres tenim la nostra religió, la podem practicar lliurement i a Porreres ens han deixat tenir una Mesquita per poder anar a resar. Hi ha molt de respecte també en el tema religiós.

Una de les meves filles fa feina al Centre de Salut de Porreres i des d'un principi va comunicar que ella volia dur mocador a l'hora de treballar, no li van posar cap entrebanc i mai s'han ficat amb ella per aquest motiu.

En aquest moment estic tramitant la nacionalitat espanyola perquè jo ja em sent d'aquí, vull quedar-me en aquesta terra que és on hi viuen la majoria dels meus fills i els meus nets.

Me sent ben acollit.

BOUCHRA ATLESS (28 ANYS)

1. Vaig arribar a Porreres el 2008, el poble em va semblar petit i acollidor, però amb pocs joves. Això m'ha donat un aire de molta tranquil·litat, però alhora tristesa en comparació amb on vivia jo.

2. Era una mica difícil per a mi i per a ells, més que res per l'idioma i pel fet de tenir moltes diferències entre nosaltres. A més, malauradament, a qualsevol lloc, quan un nouvingut arriba se sent rebutjat i alhora sent un cert rebuig per part del poble que el rep, perquè és diferent i tot el que comporta aquesta diferència transmet certa desconfiança als pobles que ho reben.

3. Des de la meva experiència, els típics estereotips que sempre han predominat són principalment: que els marroquins són conservadors, radicals, que viuen d'ajudes, incultes, etc. Com deia, aquests estereotips s'han anat esvaint a mesura que hem pogut mantenir una relació de veïns, amics, etc. ja que el coneixement és el que trenca o fa desaparèixer aquests estereotips.

4. Consider que els avantatges són que hom s'enriqueix quant a pensament, amb l'acceptació i el coneixement d'altres cultures. Malauradament, però, un dels inconvenients que em preocupa personalment és que en barrejar dues cultures sempre, o gairebé sempre, una té més poder que l'altra, en aquest cas la cultura d'aquí té més poder que la nostra, ja que és la

majoritària i això fa que la nova generació marroquina/mallorquina es veurà més influenciada per la cultura majoritària que la minoritària, que és la nostra.

DRISS DAOUDI (PROPIETARI DE LA BOTIGA DE LA PLAÇA DEL MOLÍ DE N'AMENGUAL)

1. Vaig arribar l'any 2016. Venia d'haver estat per Barcelona, Tarragona, València, Alacant... fa 24 anys que som a Espanya. Porreres és un poble molt tranquil, jo trob que cada persona duu els seus problemes al seu cap. Jo som una persona feliç i per a mi tot-hom és bo.

2. Som una persona de no mesclar-me molt, m'agrada la gent tranquil·la, que tenen el cap al seu lloc. No em puc queixar de res, fins i tot a la botiga venen molts de porrerencs i porrerencs a comprar.

3. Depèn, jo som de l'opinió que la gent bona va amb gent bona, i la dolenta amb la dolenta. I com he dit abans, jo no he tengut mai cap problema.

4. Els veïnats que tenim són porrerencs i no hem tengut mai cap problema, ens intercanviam coses...

LAILA AMINE (24 ANYS)

1 i 2. Vaig arribar a Mallorca l'any 2004 a Palma. Vaig començar a una escola on hi havia molta diversitat cultural i em vaig sentir molt ben acollida tant per part de l'alumnat com del professorat. Va ser l'any 2009 quan la meua família i jo vàrem venir a Porreres. Al principi la idea de canviar d'escola i amistats em va costar un poc, però amb molt poc temps ja m'havia adaptat, ja que la barrera de l'idioma que vaig tenir al principi ja no hi era. També he de dir que vaig tenir uns veïnats que em varen ajudar amb tot el que necessitava.

3. Per exemple l'estereotip que tots els immigrants no tenen estudis superiors o que totes les dones marroquines les obliguen a dur el mocador. Aquests estereotips pens que estan canviant poc a poc, o això vull pensar.

4. Viure entre dues cultures és molt enriquidor i com a avantatges podria dir: conèixer diferents maneres de viure i d'entendre les coses; conèixer un altre idioma, conèixer altres festivitats, ser més tolerant i poder conviure amb diferents persones amb facilitat, conèixer una altra tipus de menjar. Com a inconvenients: de vegades et costa més formar la teua identitat si són cultures molts diferents, pots ser una persona tancada i no voler conèixer més coses de l'altra cultura.

DE BARCELÓ A ZOUGAGHI: ELS CANVIS POBLACIONALS A TRAVÉS DELS LLINATGES

Aina Ginard Bauzá

Porreres ha experimentat un gran creixement poblacional en les darreres dècades, motivat per un boom migratori lligat al turisme i a la construcció, que ha donat oportunitats a persones de tot el món de millorar la seva situació socioeconòmica. La nacionalitat estrangera més predominant al municipi és, segons el padró, la marroquina, amb molta diferència. La societat ha experimentat una gran transformació: hi ha més matrimonis amb cònjuges de diferents municipis, que abans no eren tan freqüents; el poble ha acollit famílies d'altres pobles, d'arreu d'Espanya i de tot el món; i tota aquesta població nouvinguda ha format la seva família i les segones generacions ja tenen nacionalitat espanyola. Tots aquests canvis es poden veure a través del primer llinatge dels empadronats.

Barceló era i és el llinatge més freqüent a Porreres, segons l'Institut Balear d'Estadística. No obstant això, l'arribada de persones d'altres llocs ha fet que avui se sentin a Porreres llinatges que abans no hi eren, i que la freqüència dels més habituals hagi disminuït.

Les primeres dades que hi ha són del

2006. Podem veure que el primer llinatge més freqüent era Barceló, amb 242 persones, seguit de Mora (176) i Mesquida (112). Altres llinatges molt comuns eren Roig (98), Nicolau (88), Rosselló (87), Servera (87), Julià (86), Sastre (74) i Cerdà (68). No trobam un llinatge castellà fins les posicions 27 i 28, que corresponen a Fernández i García.

En canvi, el 2021 hi ha canvis significatius però, a diferència del que passa a municipis turístics o ciutats, s'ha de dir que Porreres conserva bona part dels llinatges que són propis d'aquesta contrada. Barceló segueix sent el més freqüent, però només hi ha 208 persones que el tinguin. El segon és Mora, que tampoc ha canviat, encara que baixa fins les 158 observacions. I la novetat és que en tercer lloc hi apareix Zougaghi, d'origen marroquí, amb 111 persones. A més, a la posició 19 hi ha el llinatge Zougaghi, similar però escrit amb doble g, que tenen de primer llinatge 44 persones. Mentre que García ha pujat a la posició 11. Per tant, els canvis poblacionals que ha viscut Porreres en els darrers quinze anys es poden observar molt fàcilment mirant la llista de lli-

natges més freqüents. Es fa palesa l'entrada de població amb llinatges d'origen espanyol i marroquí, i també es veu de forma general que el poble està més obert a gent nouvinguda, ja que el 2006 es comptabilitzaven 372 primers llinatges diferents a Porreres i el 2021 la xifra s'ha incrementat fins a 494.

Els noms dels nounats

Els canvis demogràfics també es manifesten a través dels noms que es posen als nounats. L'antiga tradició de posar el nom dels padrins és ara residual i, per contra, es posen noms de qualsevol origen o idioma. Cada vegada hi ha més noms que no són bíblics i també es pot observar com cada pic hi ha més noms hipocòriscs -Tomeu enlloc de Bartomeu, per exemple-, marroquins o fins i tot d'inspirats en pel·lícules. Apareixen a l'estadística sense accent -encara que en aquest article els accentuam- i, per tant, en alguns casos no se sap si es posa el nom en castellà o català. També hi ha algunes incoherències en les diferents classificacions, per la qual cosa podria ser que en faltés algun a la llista que figura a continuació.

EL LLUM D'OLI TAMBÉ ÉS VOSTRE

T'agradaria veure publicada la teva opinió al *Llum d'Oli*? Tens alguna queixa, suggeriment o proposta? Vols col·laborar amb nosaltres? Ara pots fer-ho a través de l'adreça llumdoliporreres@gmail.com, o en persona quan ens topis pel carrer!

Si t'interessa, pots consultar els números anterior en format digital a l'apartat «Llum d'Oli» de la nostra web www.agrupacioculturalporreres.cat.

Volem ser la veu del poble! El Llum d'Oli és cosa de tothom!

Els primers llinatges més freqüents a Porreres

2006						2021					
Posició	Observacions	Llinatge	Posició	Observacions	Llinatge	Posició	Observacions	Llinatge	Posició	Observacions	Llinatge
1	242	Barceló	26	37	Mulet	1	208	Barceló	26	37	Gari
2	176	Mora	27	36	Fernández	2	158	Mora	27	37	Rigo
3	112	Mesquida	28	36	Garcia	3	111	Zougaghi	28	36	Literas
4	98	Roig	29	35	Oliver	4	93	Mesquida	29	33	Bover
5	88	Nicolau	30	35	Rigo	5	82	Roig	30	33	Font
6	87	Rosselló	31	32	Bover	6	81	Sastre	31	33	Veny
7	87	Servera	32	31	Sánchez	7	74	Rosselló	32	30	Jiménez
8	86	Julia	33	31	Soler	8	74	Servera	33	30	Oliver
9	74	Sastre	34	26	Ballester	9	69	Julia	34	29	Fernández
10	68	Cerdà	35	26	Sampol	10	59	Nicolau	35	28	Ballester
11	63	Juan	36	25	Gayà	11	57	Garcia	36	27	Rodríguez
12	62	Bauzá	37	24	Binimelis	12	54	Cerdà	37	26	González
13	59	Vaquer	38	23	Llaneras	13	48	Juan	38	26	Mulet
14	56	Sorell	39	23	Salleras	14	48	Mas	39	25	Sampol
15	52	Gari	40	22	Obrador	15	48	Sorell	40	24	Martínez
16	51	Lliteras	41	22	Rodríguez	16	46	Bauzá	41	23	Montserrat
17	51	Melià	42	21	Montserrat	17	46	Vaquer	42	21	Adrover
18	49	Picornell	43	21	Noguera	18	44	Grimalt	43	21	Ginard
19	47	Veny	44	20	Amengual	19	44	Zougaghi	44	20	Gayà
20	46	Martorell	45	20	Ferrer	20	43	Melià	45	20	Jaume
21	46	Mestre	46	20	Jiménez	21	43	Sánchez	46	20	López
22	42	Grimalt	47	19	Blanch	22	41	Picornell	47	20	Pérez
23	42	Vidal	48	19	Ferrà	23	41	Vidal	48	20	Salleras
24	39	Mas	49	19	Moll	24	39	Martorell	49	19	Binimelis
25	37	Font	50	19	Tomás	25	39	Mestre	50	19	Obrador

El 2006 a Porreres es va posar a dos nins Jaume i els altres nounats foren Adam, Andreu, Ayoub, Bartomeu, Joan, Josep, Luis Miguel, Marc, Martí, Sergi, Tomeu, Toni, Xavier i Youssef. I a les nines: a dues Francisca, a dues Maria i a la resta Aya, Francina, Glòria, Joana, Margarita, Marina i Raquel.

Mentre que el 2020 -encara no s'ha publicat el 2021- es va posar, a nins: tres vegades Joan, dos pics Lluc i dos pics Marc, a més de Rayan, Mohamed, Sergi, Lluís, Antoni, Anas, Amir i Aleix. I de nina, dues vegades Chloe, Farah, Júlia i Khadija i un pic Aina, Helena, Isabel, Judith, Núria, Paula, Sílvia, Vega, Laura, Leia, Llum, Malak, Mar i Marta.

FER POBLE (II): LA LLENGUA COM A ELEMENT COHESIONADOR

Sebastià Lliteres Lliteres

A l'article d'opinió que vaig escriure fa un any, vaig encetar una sèrie de reflexions sobre Porreres i la vida al nostre poble entorn de l'expressió «fer poble» i allò que em suggereix personalment. En aquesta ocasió, m'agradaria parlar breument sobre la situació actual de la llengua catalana a la vila.

Ja fa temps que des de les pàgines d'aquesta revista, i entre diverses persones preocupades pel tema de la llengua a Porreres, es comenta el retrocés clar que pateix el procés de normalització lingüística al nostre poble: retolació de nous comerços en castellà, desaparició o inexistència del català a les xarxes socials de moltes empreses porrerenques... Està clar que és urgent una actuació des de l'Ajuntament en aquesta qüestió: visibilitzar la llengua a l'espai públic i al carrer és vital, però també ho és l'actitud lingüística de tots i cada un de nosaltres, així com de les empreses i dels negocis que hi ha a la vila. Un exemple clar és el fet de poder trobar en la nostra llengua les cartes dels bars i restaurants: tot sovint, hi ha la carta en castellà, anglès i fins i tot alemany, però en català, no.

Sempre he pensat que és important, però, viure la llengua en positiu. Això significa que quan parlem de la llengua

no ho fem sempre amb ànim negatiu o fent referència als conflictes lingüístics que existeixen. Per això, vull remarcar els fets positius: hi ha molts comerços (molts d'ells amb una llarga experiència) que tenen els seus rètols i cartells en català, molts restaurants amb les seves cartes en català, moltes empreses que utilitzen la nostra llengua a les xarxes socials, i un llarg etcètera. Això s'ha de posar en valor.

Però, per acabar, crec que hi ha un fet que encara és més interessant destacar i valorar: molts infants i joves fills i filles de famílies nouvingudes a Porreres utilitzen el català com a llengua per jugar, per socialitzar. M'agrada anar pel carrer i sentir com nins i nines descendents de matrimonis d'origen magrebí, parlen entre ells en català per jugar a pilota o per explicar-se coses. Fa poc vaig sentir dir a una bona amiga meua, na Magdalena *de can Toni de Son Oms*, que seran els fills dels nouvinguts els qui salvaran la nostra (la seva, també) llengua. No sé si exactament serà així, però com a mínim, hi contribuïran de valent. Perquè una llengua és viva quan s'utilitza, i el paper de les noves generacions en tot això és primordial. Això és, en definitiva, un exemple de «fer poble» de primer ordre.

RUTES SALUDABLES

Junta Local AECC Porreres

ACTIVITAT DE PREVENCIÓ DE L'ASSOCIACIÓ ESPANYOLA CONTRA EL CÀNCER A LES ILLES BALEARS. JUNTA COMARCAL LLEVANT-MIGJORN DE MALLORCA

Dins el programa de prevenció que l'Associació Espanyola Contra el Càncer divulga hi ha l'activitat de Rutes Saludables. Més de cent persones a Porreres s'hi han afegit amb tot el suport de l'Ajuntament i també del Centre de Salut.

És important tenir present que la inactivitat física és el quart factor de risc per a la salut en el món. En canvi, realitzar una activitat física ens permet millorar el funcionament del nostre cor i pulmons, així com la salut dels nostres músculs i ossos. Realitzant activitat física i adquirint hàbits de vida saludables es pot reduir fins a un 40% el risc de patir càncer i altres malalties no transmissibles.

Amb aquesta iniciativa de Rutes Saludables de l'Associació Espanyola Contra el Càncer els participants milloren la seva flexibilitat i forma física, per la qual cosa se senten més forts i capaços de fer les labors del dia a dia. A més, sempre és més senzill i divertit fer alguna

activitat física en companyia. També els permet conèixer millor l'entorn que els envolta i, fins i tot, detalls del seu municipi que potser desconeixien.

Les rutes a Porreres s'iniciaren el passat 8 de novembre de 2021. A l'acta d'inici hi varen ser presents, a part dels inscrits/es, el regidor d'esports de l'Ajuntament de Porreres, Toni Sastre; Aina Mercadal, presidenta de l'AECC de la Junta Comarcal de Llevant i Miquela Salvà, monitora d'Educació Física. A part de fer un taller de com caminar per millorar el rendiment, als assistents se'ls

va fer entrega d'un Passaport de Rutes Saludables, d'una motxilla i l'Ajuntament els va proporcionar unes armilles reflectants. Tot seguit varen partir a fer salut!

Tòfol Noguera és la persona que s'ha ocupat de traçar les rutes que es fan a Porreres. El grup es divideix en 2: els que fan les rondes i els que volen caminar un poc més i fan camins de foravila. Joan Mayol i Catalina Sastre són els voluntaris de l'AECC que estan al capdavant de les Rutes Saludables a Porreres.

Les Rutes Saludables estan obertes a tothom, no importa edat ni estat físic, ja que del que es tracta és de potenciar el bon estat de les persones i els grups es poden adaptar segons les necessitats d'aquells que hi participen.

És una trobada de porrerencs i porrerencs que volen cuidar la salut i adquirir hàbits saludables. Caminar en grup fa que hi hagi alegria i germanor, fa poble. JUNTS HO SOM TOT.

SI ET FA GANES AFEGIR-TE AL GRUP, ENS TROBARÀS CADA DILLUNS A LES 16,30 HORES AL CARRER CERDÀ, 78 (D'AVANT CENTRE DE PERSONES MAJORS).

CONFECCIÓ A MIDA
DISSENY INTERIOR
DECORACIÓ TÈXIL

CHITÓN
DECORACIÓN

www.chitondeco.com info@chitondeco.com

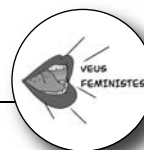
DAGMAR & ERICH FUSS
07260 Porreres/Mallorca Tel. 971-16 82 57
Ctra. Porreres - Campos km 0,4 Fax 971-16 85 28

BM Esport - Sabates
Ballester Melià

C/. L'Almoina, 19 Tel. 971 16 82 76
07260 PORRERES Tel. Part. 971 64 74 21

VEUS FEMINISTES: UNA PASSA MÉS CAP A LA IGUALTAT

Associació Veus Feministes de Porreres

Davant una societat on el masclisme i la desigualtat són presents a cada passa del nostre dia a dia, als carrers, als llocs de treball, a les escoles i fins i tot a casa, un grup de porrerenques que trobàvem a faltar un espai feminista al poble, ens vam trobar i vam decidir crear un nou col·lectiu on compartir sinergies i interessos prenent com a referent la lluita feminista.

A poc a poc, cada vegada eren més les que pensaven com nosaltres i s'unien al grup per aportar idees, reflexions i punts de vista, fet que ha permès que, a dia d'avui, puguem donar-vos a conèixer la nova associació VEUS FEMINISTES que amb molta il·lusió i força ha nascut a Porreres.

VEUS FEMINISTES som un grapat de dones amb ganes de canviar allò que ens deien que era incanviable, però el que nosaltres creim com a associació és que Veus Feministes som totes i tots els que, d'una manera o l'altra, volem defensar els drets de la dona, promoure la seva llibertat, així com visibilitzar i combatre el masclisme present en la societat. No és una tasca fàcil, ho sabem, però passa a passa i amb la col·laboració de totes i tots, aconseguirem fer camí cap al nostre objectiu.

Volem poder sortir de casa sense por, caminar pels carrers tranquil·les; decidir sobre els nostres cossos i vides, vestir com vulguem sense ser comparades. Volem sentir-nos valorades als nostres llocs de treball, accedir a les mateixes oportunitats que els homes, cobrar un sou digne i just. Volem parlar obertament de sexualitat sense ser jutjades. Volem cridar ben fort per donar veu a les dones que ja no en tenen.

Com hem dit, defensam que el feminisme som TOTES i TOTS i, per tant, les accions que volem dur a terme com a associació han d'estar dirigides a totes les edats, des de les persones més petites fins a les més majors, les joves i les adultes, des de l'acció més invisible fins la més destacada: conta-contes sense rols ni estereotips, perquè els i les més petites de la casa puguin créixer lliures i adquireixin criteri per saber que volen i que no; formacions, xerrades i taules rodones sobre

diversos temes com la violència de gènere, *bullying*, salut mental, ecofeminisme, detecció de micromasclismes, la discriminació de la dona en el món laboral, conciliació familiar, pornografia, etc.; aportacions a nivell de poble, com per exemple, l'acció tan senzilla i tan necessària de posar canviadors infantils als banys dels homes; organització d'esdeveniments diversos per visibilitzar la presència de les dones en els diferents àmbits de la vida...

Les nostres veus feministes criden que estam orgulloses que els nostres cossos, diferents i preciosos ens permetin viure. Estam orgulloses de formar part d'una gran tradició de lluitadores, educadores, cuidadores, etc. Estam orgulloses que aquests cossos puguin crear vida, els mateixos programats per resistir el dolor, dissenyats per ser forts i tenir una ment creada per protegir, per fer comunitat, per fer créixer les coses, per ser una font d'empatia, però també amb el dret de no haver de ser sempre superheroïnes, poder caure, equivocar-nos i plorar sense sentir-nos dèbils. Perquè no hem de demostrar més que un home per obtenir el mateix reconeixement.

Aquí comença la nostra aportació a la lluita contra el patriarcat. JUNTES SOM IMPARABLES!

**ELECTRICITAT
I FONTANERIA**

**INSTAL·LACIONS I REPARACIONS
EN GENERAL**

**31 DE DESEMBRE, 3 - TEL. 666720032
07260 PORRERES**

-DES DE L'ANY 1999-

XLVI JORNADA NACIONAL DEL COLOM MISSATGER PORRERES 2022

Club Columbòfil de Porreres

El passat mes de gener, entre els dies 13 i 16, es va celebra a Porreres la XLVI Jornada Nacional del Colom Missatger. Tot i els contratemps a causa de la situació sanitària, la jornada es va celebrar amb tota la normalitat possible, i sempre respectant les restriccions sanitàries. Hi hagué un gran èxit de participació de columbòfils i acompanyants de tots els racons de l'Estat espanyol.

La Jornada Nacional del Colom Missatger és el major esdeveniment que du a terme la Real Federación Colombófila Española (RFCE) anualment. Se celebra sempre a principi d'any i té dues vessants: per una banda, es duen a terme els campionats d'Espanya d'estàndard i bellesa, en base als resultats obtinguts pels coloms l'any anterior i, per altra banda, se celebra la gala de repartiment de premis dels Campionats d'Espanya de la temporada anterior més els obtinguts de les categories estàndard i bellesa.

Per tot això, congrega, any rere any, els millors columbòfils a nivell nacional.

Per aquest 2022, i després de no poder celebrar-se al 2021 a causa de la pandèmia, la RFCE, va designar Porreres com a seu de la XLVI Jornada Nacional, a petició del Club Columbòfil Porreres. El motiu de la petició, i posterior designació, fou que aquest 2022, es compleixen 85 anys de la fundació del club, fet que el converteix en un dels clubs columbòfils amb més tradició de les illes i en el club esportiu local amb més anys d'activitat de forma ininterrompuda. La Jornada Nacional es va plantejar amb un programa d'actes culturals i columbòfils de primer ordre, tant per donar a conèixer el municipi de Porreres i gaudir de la seva cultura, història i gastronomia, com per viure la passió columbòfila que ens uneix als aficionats.

Per la vessant més cultural, va suposar una gran oportunitat per donar a conèixer Por-

rerres, per això s'organitzaren gran quantitat d'actes que anaren des d'un tast de vi a la bodega Mesquida Móra, un concert a l'Auditori del Grup Cap Pela, dinars i sopars per diferents espais gastronòmics locals, una excursió per la comarca del Pla de Mallorca i una visita guiada pel casc urbà amb les corresponents explicacions històriques i visita als llocs més destacats.

I, per la part dels esdeveniments columbòfils pròpiament dits, el programa també va ser molt interessant. En primer lloc, es va dur a terme l'enjudiciament dels coloms de l'Exposició Nacional per part dels jutges nacionals que varen tenir la difícil missió de determinar els guanyadors de les diferents categories, a causa del gran nivell dels participants.

Es va organitzar una taula rodona amb 4 columbòfils de primer nivell. Emiel Denys, gran campió belga; Claudio Debernardi, des d'Itàlia, formador de jutges internacionals; José María Vázquez Gavito, gran campió asturià; i Antoni Perelló, un dels referents de la columbofilia balear a l'actualitat. Els quatre ponents varen delitar al públic amb les seves explicacions, alguns dels trucs que els han dut al cim de la columbofilia, tot plegat moderat de forma magistral per Pedro Blanco, vicepresident primer de la RFCE. Segurament una de les millors taules redones, pel nivell dels seus ponents, que s'han celebrat al nostre país.

Bàrbara-Art
DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER

FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

Pl Molí de N'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

I no podia faltar una xerrada veterinària a un esdeveniment columbòfil de primer nivell. La salut dels coloms missatgers és una de les qüestions més importants que afronten diàriament els columbòfils i que més els preocupa. Sense una bona salut és impossible tenir èxit en columbofilia, per tant, per arribar a ser un campió, és precis tenir bons coneixements en prevenció, maneig des del punt de vista sanitari i promoció de la salut. Per això, ens va acompanyar el Dr. Marc Ryon, veterinari especialista en coloms missatgers.

Tampoc es poden oblidar els actes institucionals que es dugueren a terme i que començaren amb una recepció de les autoritats locals, el primer dia de la Jornada Nacional, a la sala de plens de l'Ajuntament, encapçalada per la batlessa de Porreres, Xisca Mora i el primer tinent de batle i president del Club Columbòfil Porreres, Miquel Àngel Veny, que varen rebre el president de la RFCE, Tomas Montiel; el president de la Federació Balear de Columbofilia, Pep Toni Torrens; els jutges nacionals designats per l'esdeveniment i la resta de columbòfils presents.

Posteriorment, a l'Auditori, amb la presència del Conseller de Turisme i Esports del Consell de Mallorca, Andreu Serra, les autoritats locals encapçalades per la batlessa, juntament amb les diferents autoritats columbòfiles, es dugueren a terme els protocol·laris actes d'inauguració de la XLVI Jornada Nacional. A continuació, es va oferir una excel·lent mostra de balls a càrrec de l'a-

grupació S'Estol Porrerenc. I, finalment, es va celebrar la gala d'entrega de premis i reconeixements als guanyadors de la XLVI Exposició Nacional del Colom Missatger, entre els quals destacaren els guardons aconseguits per la delegació porrerenca.

L'equip que va representar a les Illes Balears, tot i no ser el més nombrós, però amb una bona representació de coloms dels socis del Club Columbòfil Porreres va aconseguir el millor resultat de la història de la delegació de les Illes Balears a una exposició nacional: va quedar classificats en segon lloc a la classificació de la XLVI Exposició Nacional per Federacions Territorials. La delegació de les Illes Balears va aconseguir 5 primers premis i un total de 20 podis, d'entre els quals destaca l'actuació dels socis del Club Columbòfil Porreres Miquel Àngel Veny, amb un total de 7 podis, entre ells 2 primers premis nacionals; Miquel Àngel Gornals, amb 1 primer premi nacional i un tercer i Pep Gonzalez, també amb 1 primer premi nacional i un tercer.

Per seguir amb la tradició de les darreres temporades, els columbòfils de les Illes Balears es varen fer amb una nombrosa quantitat de premis nacionals, amb un total d'11 Campionats d'Espanya de diferents modalitats, i 28 podis. Han esdevingut així la Comunitat Autònoma amb més premis aconseguits, i la Federació Balear de Columbofilia, un any més, Campiona d'Espanya per Territorials Insular.

Entre els nombrosos Campions de les Illes, cal tenir present l'actuació local on va destacar Miquel Àngel Veny, Campió d'Espanya per tercera temporada consecutiva, que ja acumula 8 Campionats d'Espanya i un total de 26 podis nacionals, i que va guanyar el Campionat d'Espanya de Colomins de l'any Insular, el Prestigi Nacional Insular de Velocitat i Mig Fons de 3 anys i subcampió en el Prestigi Nacional Insular de Velocitat i Mig Fons de 2 anys. I no ens podem oblidar de Marc Mora, que va quedar subcampió de l'As Colom Nacional Insular de Velocitat i Mig Fons.

PAPERERIA NOVA PEMI

Papereria, llibreria, joguines,
regal i molt més!

C/ Almoina, 31 - Porreres
Correu:
pemipapereria@gmail.com
Telèfon: 651 803 534
@papeleriapemi

mleiva@viajespegaso.com
C/ 31 de desembre, 13 - 07003 Palma de Mallorca
Tel. 971 76 34 92 - www.viajespegaso.com

NOVA ADREÇA

LA PILA BAPTISMAL I LES PIQUES D'AIGUA BENEÏDA DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL

300 ANYS D'HISTÒRIA

Andreu G. Veny Miró - Fotografies: Miquel Àngel Cabrer Sureda

Aquest 2022 la pila baptismal està d'aniversari, ni més ni manco que 300 anys d'història.

La pila baptismal, que porta la inscripció de 1722, és de pedra de jaspi extreta de la pedrera d'Andratx i portada per mar fins al port de Campos -actualment Colònia de Sant Jordi- i amb carro fins a Porreres, on seria llavorada i esmolada per Tomàs Sala, que cobrà 36 lliures i 10 sous per realitzar aquesta tasca. Aquesta pila, que ha estat ubicada a tres llocs dins el mateix temple, en el 1749 rebria els elogis del bisbe Cepeda que afirmà que no n'havia vista cap mai de tan bella (Munar 1979, 47-48).

Segons el número extraordinari del full parroquial *Semilla* de gener de 1967, les piques d'aigua beneïda del portal major també són del mateix moment i material, treballades pel mateix marbrista. Però aquestes piques no sempre han estat on romanen ara: inicialment estaven aferrades a la paret de la façana; fou durant el rectorat de Mn. Gabriel Adrover (1951-1968), que amb la incorporació del

portelló al batiport, es varen traslladar a l'emplaçament actual.

Per testimonis orals sabem que una es va rompre i que se'n va fabricar una altra que la reproduïa exactament. La rèplica és la pica que hi ha a la part de l'Epístola. Si un les compara veurà que tot i que estigui ben aconseguida, el color de la pedra és una mica diferent; però si un les toca, i compara la frescor de la pedra, resulta fefaent quina és l'original: la de jaspi és ben fresca, mentre que l'altra, no. Darrere la capella del baptisteri podem trobar els fragments romputs de la pica que va caure.

Aquestes piques, amb forma de copa, mesuren 112 cm d'alçada per 83 cm de diàmetre. Els sòcols de planta quadrada amb les cares còncaues són molt similars al sòcol original de la pila baptismal. Aquesta similitud en les formes i materials ens confirmaria que el marbrista que les va treballar és el mateix, tal com ja apuntava el rector Adrover a la *Semilla* de 1967.

Aquest 2022, any en què es compleixen els 300 anys de la pila baptismal, és un gran moment per a restaurar-li l'antiga tapadora, segurament de finals del XVI o de principis del XVII, amb pintures interiors del segle XVIII. Aquesta tapadora, amb una rica policromia, que fins i tot incorpora l'escut de Porreres (l'únic dels antics amb policromia), hauria servit per a l'anterior pila i amb una adaptació, per a la pila actual.

Sens dubte, valdria la pena recuperar aquesta peça abans que sigui massa tard i seria molt encertat que pugui tornar a coronar la pila baptismal, que amb els seus vistosos colors, tant interiors com exteriors, li donaria més sumptuositat. Tan de bo sorgeixin algunes iniciatives de l'Ajuntament, o d'entitats locals, així com de la mateixa parròquia, com puguin ser actes

culturals, sortejos, campanya de micro-mecenatge, algun sopar (si les restriccions de la COVID ho permeten), per patrocinar la restauració d'aquesta magnífica peça retrobada recentment que romanía amagada i en l'oblit des de 1894.

Referències bibliogràfiques:

MUNAR OLIVER, Gaspar (1979).

Història de Porreres Vol. 2. Palma: Gràfiques Miramar

Fonts: Full parroquial *Semilla*

i ara, Solarium

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX

PERRUQUERIA

extensions
tallats de moda
tints
banys de color
tota casta de metxes
moldejats
desarissat
recollits
núvies
comunions
etc...

ESTÈTICA

depilacions
neteja cutis
decoració d'ungles
tint de pestanyes
moldejats de pestanyes
massatges
manicures
pedicures
maquillatges

**obert de dimarts a divendres de
9 a 12 i de 15 a 20 h
dissabte tot el dia**

C/ Passaratx, 114
Tel. 971 166 646 - PORRERES

SALPÀS

Maria Barceló Crespi, Maria Antònia Nicolau Rosselló

El Salpàs era la visita que el rector o els vicaris feien a les cases de la seva parròquia, en el temps pasqual, per beneir-les amb aigua i sal.

Aquesta pràctica de la pietat popular va perviure fins a les acaballes del segle XX, i a Porreres, segons s'ha pogut consultar a la *Semilla*, fins al 1978.

Aquest costum cristià té el seu origen en una tradició dels antics jueus en record de la cerimònia amb la qual se senyallaven les seves llars a Egipte per tal d'alliberar-les de l'àngel exterminador, com es llegeix en el llibre de l'*Èxode*. Posteriorment, va ser regulat per un antic ritual romà i, després, el cristianisme el va integrar com ho feu amb moltes altres celebracions paganes.

Entre els cristians la sal té un simbolisme de purificació de l'habitable, d'iniciació del nou temps litúrgic que suposa la Pasqua.

L'aigua amb la sal es depositava en un recipient que era un poalet i s'escampava mitjançant un salpasser i un hisop. El salpasser és l'estri litúrgic que serveix per recollir l'aigua beneïda del seu recipient (anomenat perolet o caldereta) i aspergir-la amb l'hisop sobre una persona o un objecte. L'hisop és l'herba que s'empra per esquitxar l'aigua beneïda.¹

Hi ha variants de la tradició atenent els diferents territoris. El Salpàs (a Porreres pronunciat Solpàs) tenia lloc el Dissabte de Pasqua. Una vegada que s'havia tocat Glòria i s'havien beneït les aigües noves, el rector o els vicaris acompanyats d'un o dos escolanets anaven a totes les cases del poble i també al casat de les possessions.

Un dels escolanets anava davant-davant i avisava que arribava el Salpàs dient: *enceneu el llum que ve el Salpàs!*

Al número 25 del full parroquial *Semilla*, es va escriure:²

“Los fieles lo saben, y es por esto que, con aquel cuidado y atención que todos sabemos, preparan la limpieza de la casa y la palmatoria o *llumenera* que tendrán encendida durante la religiosa ceremonia.

El sacerdote entra y saluda con las palabras sugeridas por Jesús a sus apóstoles: “Paz a esta casa, dice, y a todos los que habitan en ella”.

Luego mientras con agua bendita rocía la casa y a todos los presentes, que hacen al mismo tiempo la señal de la Cruz, recita una antifona pascual. Finalmente reza la siguiente oración, que viene a ser la felicitación pascual oficial del Pastor de la Parroquia a sus ovejas:

“Oídnos, Señor santo, Padre omnipotente, Dios eterno, y dignaos enviarnos desde el cielo vuestro Ángel, que guarde, sostenga, proteja, visite y defienda a todos los que habitan en esta casa. Por Cristo nuestro Señor. Amén”.

La madona de la casa feia entrega d'un present que podia consistir en ous o una petita almoïna en diners que després el capellà en feia part als escolanets.

A la nostra vila disposam de dues fonts d'informació que posen en valor la importància del Salpàs. L'any 1768 el rector Miquel Baró, per evitar certs inconvenients, va encomanar aquell ministeri del Salpàs als dotze capellans més antics de la parròquia sense distinció entre beneficiats i acollits, i va dividir el poble en dotze districtes i cadascun beneiria solament les cases que li haguesin tocat.³

A la *Semilla* del mes d'abril de 1978 es va publicar una dada, a partir de documentació de l'arxiu parroquial, en la qual apareix “la distribució de la vila per dar el Solpàs o bendició de les cases el dissapte de Pasco”. Aquesta distribució es va fer el 15 de març de 1897.⁴

1 ALSIUS, Salvador: *Hem perdut l'oremus. Petita enciclopèdia de la cultura catòlica per a joves que no saben i grans que no recorden*, Barcelona, 1999, p. 129 i 243.

2 *Semilla*, 25, any III, 1956, p. 4.

3 MUNAR OLIVER, Gaspar: *Història de Porreres*, II, Porreres, 1979, p. 207-209.

4 *Semilla*, núm. 287, abril, 1978, p. 3.

ELS MALNOMS DE PORRERES (II)

Joan Barceló Barceló, Joan Melià Garí i Joana Mora Cerdà

Les fonts que, complementàriament, hem fet servir per a elaborar aquest estudi han estat arxivístiques, bibliogràfiques, orals, etc., segons les èpoques a investigar. Tanmateix, som conscients que una recerca d'aquestes característiques és una tasca permanentment inacabada i exposada a necessàries rectificacions. Per a fer el recull de malnoms dels segles XVI-XIX hem fet servir fonamentalment els "Llibres de difunts" de l'Arxiu Parroquial de Porreres¹ i el *Padró de Porreres del 1822*.²

Per altra banda, hem ampliat la recerca trescant entre la bibliografia que l'Ajuntament de Porreres³ ha publicat al llarg del temps sobre diverses temàtiques i èpoques. Igualment hem emprat els quatre volums "... sobre Porreres" que des de fa uns anys ha anat editant la historiadora porrerenca Maria Barceló i Crespi. També al *Llum d'Oli* (números 59, 60 i 112) diferents autors han publicat articles referents als malnoms, que hem incorporat al nostre índex.

La nostra memòria i les aportacions que han fet altres testimonis orals —a més de l'esmentada bibliografia— han estat la base a l'hora d'arreglar els malnoms de la passada centúria. També hem consultat els fulls parroquials *Semilla* en què en els registres de defuncions hi consten els malnoms.

Quan indicam els segles en què els hem localitzat, no volem dir que apareguessin o desapareguessin en aquella època, sinó que els hem trobat en documents datats en aquells temps. Per tant, segur que, normalment, han aparegut amb anterioritat i s'han mantingut amb posterioritat.

Malnoms provinents de noms propis de persona (1a part)

Una de les maneres d'identificar les persones, a més del nom de pila, és el de referir-s'hi complementant-lo amb el nom de la mare o, sobretot, del pare, el patronímic. D'aquesta manera, en català varen construir-se molts de sobrenoms que amb el temps es transformaren en malnoms i alguns, en fer-se oficials, en cognoms o llinatges.

Recórrer als noms dels pares no és exclusiu

del català, sinó que és habitual en moltes llengües. En castellà, per exemple, els cognoms que acaben en -ez (Fernández, Rodríguez, López...) s'han format sobre noms de pila (Fernando, Rodrigo, Lope...); en anglès, són els que acaben en -on (Robertson, Peterson, Johnson, Stevenson...); en llengües nòrdiques acaben en -en (Danès: Jensen, Nielsen, Pedersen, Andersen...; noruec: Hansen, Johnsen, Karlsen, Pettersen...), en rus (Ivanov, Petrov, Pavlov, Mikhailov..., que, com en molts dels nostres malnoms, agafen la forma femenina quan s'apliquen a dones: Ivanova, Petrova, Pavlova, Mikhailova...).

Quan es tracta de malnoms és freqüent que canviïn de forma en aplicar-se a persones diferents i continuar essent distintius (augmentatius, diminutius, hipocòrístics, etc.)

Joan i Jan

Si agafam d'exemple el nom *Joan*, podem veure que apareix de moltes formes: *Joan* i *Jan* (XVI-XXI) són dues variants del mateix nom, freqüents en època medieval. Entre les variants d'aquestes dues formes hi ha *Janoi* (XVI-XXI), *Janoia* (XX-XXI), *Joanet* (XVII), *Joanot* (XVI-XVIII), *Jonot* (XVIII), *Joan* i *Joana* no surten específicament com a malnoms, però sí com a noms de pila i com a cognoms (XVI-XXI); igual que *Joanota* (XVII).

En el cas de *Joan* i els altres noms creats sobre aquesta forma, la primera vocal, *o*, la podem trobar escrita *o* i *u*, que és com la solem pronunciar (*Juan*, *Juanet* i *Juanot*). La forma *Janoi* la podem trobar escrita també amb *y* grega (*Janoy*). Igualment en els noms formats sobre *Jan*, actualment trobam variació en l'escriptura com a conseqüència resultant que la *a* i la *e*, quan no són àtones, les pronunciam igual (així haureu vist escrit *Jenoi*, *Genoi*, i també amb *y* grega) i del fet que qui l'escriu desconeixi l'origen de la paraula.

És possible, encara que no ho podem assegurar, que *Not* sigui un *Joanot* (en els XVI-XVIII a Porreres s'usava com a nom de pila) acurçat, com passa amb *Tià* (*Sebastià*), *Quel* (*Miquel*)... Antigament aquestes formes acabades en -ot/-ota no tenien valor despectiu, sinó de diminutiu. En el *Diccionari Català*

Valencià Balear (DCVB), els autors també proposen que *Not* pugui referir-se al nom *Ot*, precedit de l'article personal: n'Ot. Aquest malnom ja apareix en els primers documents que hem mirat (segle XVI) i es manté fins a l'actualitat, lligat al llinatge *Nicolau*.

En el segle XVI el sobrenom *Jan* ja apareix vinculat al llinatge *Riera*. I *Janoi* a *Vaquer* al segle XVI i en el segle XVIII ens apareix assignat a Joan Mesquida Vaquer (L13Difunts 1754-1765, 168b), mort als 85 anys), que potser és qui el va absorbir per als Mesquida posteriors.

Segons Joan Martorell Riera, *Jan*, per tradició a la seva família consideren que prové de *jan*, que voldria dir 'home bo' i que era un càrrec antic. I efectivament, *jan*, a més de nom propi ha passat a designar una bona persona ('ser un bon jan'), però no tenim constància que fos cap càrrec.

Miquel

El nom de pila Miquel ha donat també lloc a llinatges i a una àmplia varietat de malnoms: *Miquel*, *Quel*, *Quela*, *Quelino*, *Quelió*, *Quelions*, *Quiel*, *Miquelis*, *Miquerillo* (abans *Miquelillo*)... en altres pobles: *Quelet*, *Queló*. Apareix també formant part de malnoms composts: *Quelcoll*, *Quelcolla* (l'escriu junt, en lloc de *Quel Coll*, perquè ja el percebem com una sola paraula, d'aquí que el femení es faci sobre *Coll* i no sobre *Quel*), *Perequela* (precedent, potser, de *Pere Quel* i feminitzat).

També hi ha algunes particularitats en l'escriptura d'aquests malnoms. Antigament podem trobar que el so *k*, en lloc de ser representat per *qu* o *c*, com ara, era escrit *ch* (*Michel*, *Lluch*...); d'aquesta manera, a més de *Michel*, podem trobar *Chelino*. Un altre canvi és el de la *e* per *a* quan la vocal és àtona: *Calino*, *Calió*, *Calions*, *Micarillo* (per *Quelino*, *Quelió*, *Quelions*, *Miquerillo*).

Entre els segles XVI-XVIII podem trobar *Quiel*, sempre associat al llinatge *Barceló*. *Quel*, *Quela* (associats al llinatge *Coll*) i *Quelino* (associat a *Ballester*), els hem trobat a partir del segle XVII. *Quelions* entre el XVII-XVIII (associat a *Melià* i *Moll*). *Perequela* apareix en el segle XVII (lligat als llinatges *Blanc* i *Coll*) i es manté fins a l'actualitat. Altres malnoms semblen més recents *Quelcolla* (XVIII) i *Miquerillo/a* (XIX).

1 Llibres del 1 al 14 (1562/1778). Arxiu Parroquial de Porreres.

2 Vegeu *Llum d'Oli* 168, pàg. 27.

3 Bibliografia que ara no reproduïrem per manca d'espai.

Taula I. Noms de pila que han donat origen a malnoms, entre els quals n'hi ha que en l'actualitat es mantenen

Nom origen	Malsnoms (localització temporal inicial)
Amat	Amat, de son (XVI)
Antoni	Toneto (XVII), Toniroig (XIX)
Arnau/Arnaua	Arnau/Arnaua (XVII-XX), escrit també <i>Arnavà</i>
Bartomeu	Bartolo (XVII), Tomeuons (XVII), escrit també <i>Tomevons</i>
Benet/Beneta	Benet/Beneta (XVII)
Carles	Carles (XVI) [també escrit <i>Catles</i> , <i>Calles</i>]
Catalina	Catalina (XVII), Catalinoa (XX)
Coloma	Coloma (XVII), Colometa (XX). En lloc de procedir del nom propi de dona <i>Coloma</i> (molt abundant antigament a Porreres), podrien ser formats sobre el nom comú <i>colom</i>
Cosme	Cosme, Cosmè, Cosmena (XVIII); pronunciats també Corme, Cormè, Cormena
Diego/Diega	Diego/Diega (XIX)
Fèlix	Fèlix (XX)
Ferran	Ferran/Ferrana (XVI), Fernando/Fernanda (XIX), Ferrà (XX)
Francesc	Francí/Francina (XVI), Xesca (XVIII), Xesques (XIX), Xesquet/Xesqueta (XVIII), Xesquin (XX), Xiscos (XVIII)
Galiana	Galiana (XVIII)
Gregori	Gregori (XVII), Gorió (XIX)
Ignasi	Ignasi (XX)
Isaac	Isac (XX)
Jacint	Cinto/Cinta (XX)
Jeroni	Jeroni; Jeroni, de son (XVII), escrit també amb <i>g</i>
Joaquim / Lloaxim	Xim/Xima (XX)
Jordà	Jordà/Jordana (XIX)
Jordi	Jordi, de son (XVII; també escrit <i>Georgi</i>), Jordió/Jordiona (XIX)
Just/Justa	Just/Justa (XVIII); en lloc de provenir del nom propi, podria fer referència a l'adjectiu <i>just</i> .
Lluc	Lluc/Lluca (XVII), escrit també <i>Lluch</i> ; Llucó (XIX)
Lluís/Lluïsa	Lluís (XVI); Lluís, de son (XVI); Lluís gros, de son (XVIII); Lluísó (XVIII); Lluísó, de son (XVIII); Lluïses (XVII); Lluïset, de son (XVII), La <i>s</i> és pronunciada sorda
Marc	Marc/Marca (XVI), Marquet (XVII); escrits també March, Marcha i Marchet
Maria	Maria (XVI), Marió (XVII), Marions (XVII), Mariaina i Marianna (XVIII)
Martí	Martí/Martina (XVII)
Mateu	Mateuet (XVII), Mateuino (XVII), Mateua (XVIII); la <i>u</i> pot aparèixer escrita com a <i>v</i>
Melcion	Sion (XVIII). Ortogràficament hauria de ser amb <i>c</i> inicial (Cion)
Nadal	Nadal/Nadala (XVI)
Nicodem	Codem (XVIII) i Codem, de son; pronunciat i escrit sovint amb <i>u</i> (Cudem)
Nicolau	Nicolau (XVI); Colau/Colaua (XVIII); a <i>Colaua</i> , la <i>u</i> se sol pronunciar <i>v</i>
Orell (Aureli)	Orell, de son (XVII); Orell Gros, de son (XVIII); Orellet, (XVII). <i>Orell</i> , era la forma antiga d'Aureli.
Pau	Pau (XVI); Pau, de son (XVI)
Paula	Paula/Paulo (XVI) i també hi ha el malnom <i>Pola</i> (XVII-XIX), que en podria ser una variant. <i>Paulo</i> , podria ser <i>Pauló</i> .
Pere	Peret(XVIII); Perequela (XVII), Pereto (XVII), Perico/Perica (XVII); Perot (XVII)
Ponç	Ponç/Ponça (XVII), Ponço (XX), Poncet (XVIII); la <i>c/ç</i> sol aparèixer representada per una o dues <i>s</i> .
Rafel/Rafela	Rafela (XVII); Rafelí (XX); <i>Rafelasso</i> , <i>Rafelet</i> , <i>Rafeleta</i> , <i>Rafels</i> , podrien ser formats sobre <i>Rafal</i> en lloc de sobre <i>Rafel</i> (en aquest cas s'escriurién <i>Rafulasso</i> , <i>Rafalet</i> , <i>Rafaleta</i> , <i>Rafuls</i>)
Salvador	Vador (XVI); Vadora (XVIII)
Sanç	Sanç (XVI); Sanç, de son (XVIII); la <i>ç</i> sol ser representada per una <i>s</i> (<i>Sans</i>)
Silvestre	Silvestre (XVI)
Simó/Simona	Simó, Simons (XVII); Simona (XX)
Tibeu	Tibeu (XVII). Potser procedeix del llinatge i nom <i>Tibau</i> i <i>Tibaut</i> , que és la forma que va agafar el nom germànic <i>Theudobald</i>
Xemena	Xemena, que procedeix del nom propi llatí <i>SIMENA</i> , el trobam com a llinatge a partir del segle XVI i com a malnom a partir del segle XVIII. En la majoria de casos la primera vocal s'escriu amb <i>e</i> , la forma adequada a l'etimologia, però en alguns casos, ja des del XVI, està escrita amb <i>a</i> . Avui es conserva com a llinatge i amb <i>a</i> .

INFERMERIA I FEMINISME:

“QUINA PENA QUE LES INFERMERES JA NO PORTIN FALDA”

Xisca Garí Blanch

La infermeria és aquella professió del camp de les ciències de la salut que es dedica a tenir cura dels individus, la família i la comunitat en totes les etapes i dimensions del cicle vital i en els seus processos de desenvolupament biològic, psicològic i social.

Per altra banda, el feminisme és un moviment social que denuncia la submissió tradicional de les dones als homes i defensa l'equiparació de drets entre els dos gèneres.

És en aquestes senzilles definicions on trobem una estricta i longeva relació entre els dos termes, els quals fa anys que van de la mà. Si feim un breu repàs en la història de la infermeria en trobarem el perquè.

Durant les primeres civilitzacions fins a la caiguda de l'Imperi Romà, és la dona qui assumeix el rol de cuidadora de la llar i de la família, des d'una perspectiva domèstica. Avançant cap a l'època medieval i fins a l'edat Moderna, comencen a ser les monges -en forma de caritat- les que ofereixen les cures a les persones malaltes, ja que en aquesta època, tot estava íntimament relacionat amb la divinitat -incloses la salut i la malaltia- la qual era causada per càstig de Déu. A partir de mitjans de segle XIX, comença un període més complex: l'etapa tècnica de les cures, en la qual neix i es tergiversa la figura de la infermera. Aquesta és

cabdal, ja que és on esdevenen els processos de professionalització i educació de la figura de la infermera i, per tant, també comencen els moviments a favor dels drets d'aquesta i de la dona.

El que queda clar és que, al llarg de la història, ha estat la dona qui s'ha encarregat, formalment o informal, de la cura de les persones i és d'aquí on neix la infravaloració i invisibilització que ha tingut i encara té en molts d'aspectes aquesta professió. El simple fet de ser dones les que tant en un passat com avui dia encapçalam aquesta professió ha suposat -i suposa- una lluita constant per assolir qualsevol objectiu. Hem hagut de reivindicar i defensar fermament la necessitat de tenir una figura d'infermera i no la d'una “ajudant”; hem hagut de reivindicar que la infermeria havia de ser un grau universitari i no una formació bàsica; hem hagut de reivindicar que les infermeres tenen coneixements i capacitats suficients per liderar projectes, per liderar equips de treball, per liderar institucions. Hem hagut de demostrar la importància de tenir cura d'una forma professional, preparada. Hem hagut d'exigir amb la veu ben alta els nostres drets. Creieu que hagués estat necessari alçar la veu si haguéssim estat homes?

Les infermeres hem estat doblement infra-

valorades per la societat i la història pel fet de ser dones i pel fet de treballar oferint cures als altres. Aquest fet es remarca especialment durant l'època franquista, en què les professions d'infermeria, practicant i llevadora van ser reduïdes a una sola: Ajudant Tècnic Sanitari (ATS). En aquesta acció hi desxifram diversos missatges: primer de tot, s'elimina la pròpia disciplina de la infermera i se subordina la professió a ajudant del metge. Això implicava que l'ATS no podia realitzar cap tasca sense el previ consentiment del metge; per altra banda, en aquella època els metges eren homes i, per tant, també es pretenia mostrar la inferioritat i subordinació de la figura de la dona a l'home, famosa i extensa en aquells temps.

En definitiva, la societat ha anat posant entrebancs i qüestionant cada passa donada per la infermera pel fet de ser dones, però avui dia també som les dones les que podem dir que gràcies a la nostra lluita ferma i decidida hem aconseguit -i aconseguirem encara més- el reconeixement dels nostres drets i les nostres llibertats. Mentre les infermeres sortien al carrer a defensar els seus drets, a manifestar les seves queixes sobre el tracte que rebien, també donaven veu a totes les dones oprimides. Per tant, podem dir que les infermeres han estat i són unes fermes lluitadores dels drets de les dones, perquè el que avui reivindicam com a dones, ja ho van començar a reivindicar fa molts anys les infermeres, com a infermeres.

Actualment i cal dir que tristament, encara queden romanents de l'etapa passada: seguim escoltant comentaris com “Quina pena que les infermeres ja no portin falda”; “Per favor, cuida'm tu i no el teu company, que ho saps fer millor”; o llegint definicions tan errònies com indignants que fan referència a “les subordinades del metge”. Tot i així, seguim fent la nostra feina, seguim lluitant pels nostres drets, seguim dignificant la nostra tasca però, sobretot, seguim aportant el nostre granet d'arena en la constant i dura batalla contra el masclisme, la pandèmia més difícil d'eradicar.

Serveis Melià Roig

Serveis:

- Cultivadors
- Trossadora
- Trituradora
- de Llengya
- Arada
- Arada
- mitlogrossa
- Desbrossadora

Telf: 649 83 41 87 / 636 51 58 36

LA PERESA

Joan Mesquida Sampol

La peresa o mandra, el segon pecat capital sobre el qual parlarem, és un dels que causen més rebuig en la nostra societat. Si l'haguéssim de definir d'una forma ràpida, diríem que la peresa consisteix a tenir poques ganes de fer feina, però també a fer les feines de mala gana, arrossegant els peus. I és que no totes les pereses són iguals.

No és el mateix aixecar-se tard del llit un diumenge dematí, que deixar d'anar a fer feina o fer malbé les coses per un mal manteniment. Hi ha pereses que provoquen un fort rebuig social, sobretot quan ens trobam davant una persona improductiva, algú que sense una raó clara no treballa ni estudia i viu dels familiars o d'alguna prestació social. En una societat en la qual ens definim per allò que produïm i per la nostra capacitat de consum, aquestes persones són ben aviat etiquetades d'insolidàries i són marginades irremissiblement; a diferència de la religió, el dogma econòmic no entén de perdó ni de redempció: si no ets productiu, ets una càrrega.

Però dedicar la nostra vida a ser productius té també els seus inconvenients. El filòsof coreà Byung-Chul Han afirma que avui vivim en el que anomena la societat del cansament i per això defensa la conveniència d'aturar-nos una mica i deixar-nos dur per la mandra, per evitar així les frustracions i la fatiga que més prest o més tard tots acabam sentint. Activitats com la contemplació, la meditació i el deixar-se endur sense fer res poden resultar d'allò més reconfortant. Propostes que ens recorden els ideals de la vida monàstica o la solitud silenciosa de l'eremita que deixa passar els dies pregant i cercant allò mínim necessari per arribar a l'endemà. Però si aquest estil de vida era abans un ideal cristià, per què ens diu l'Església que la peresa és un pecat?

Resulta curiós que sant Tomàs d'Aquino a la seva Suma de Teologia no es refereix directament a la peresa, sinó a l'acció, una sensació semblant al tedi o a l'ensopiment i que suposa una manca d'ànim i forces per seguir endavant. Als tractats antics sobre la vida monàstica, l'acció era la mandra que sentien els monjos cap a la meitat de la seva vida, quan començaven a dubtar de si el camí que havien iniciat a la seva joventut tenia realment

un sentit. En una visió més actual, el barceloní Oriol Quintana identifica l'acció amb la crisi dels quaranta, quan molts individus es plantegen si no han fet malbé la seva vida monòtona i repetitiva, si bé es tracta d'un plantejament que sol venir acompanyat per una insuperable mandra d'enviar-ho tot en orris i encetar un nou camí. Des del punt de vista de Quintana, l'acció no és una opció essencialment dolenta i, de fet, sovint serveix per practicar allò tan saludable de conformar-se amb allò que un té i evitar, per exemple, un divorci, el trencament de llaços familiars o deixar de cop una feina estable i ben pagada.

La visió de sant Tomàs és molt diferent. Ell entén l'acció com el fet de deixar de fer allò que és bo. Cal observar un detall: pecam, no quan deixam de fer allò que tenim el deure de fer, sinó allò que és bo per a nosaltres. Aquest matís és molt important i té molt a veure amb la idea de la llibertat que tenia sant Tomàs i, més d'una dotzena de segles abans, Aristòtil. Per aquests autors, la llibertat no és la capacitat de decidir entre fer les coses bé o fer-les malament, ni allò de fer el que cada un vulgui sempre que no perjudiqui la resta. La llibertat és la capacitat de la persona de fer allò que és bo i ens fa feliços i que no és qualsevol cosa, evidentment. Per a Aristòtil, allò bo és la saviesa; per a sant Tomàs, és l'apropament a Déu.

Per això, una persona és lliure quan fa allò que és bo —per exemple, essent cada vegada més sàvia— i assolix així la seva autèntica meta vital com a ésser humà. En canvi, qui no ho fa perquè prefereix els plaers materials, els doblers o el prestigi, és un esclau de les seves passions i, precisament per ser una decisió seva, podem parlar clarament de pecat.

La peresa és, per tant, un pecat capital greu, però no pels motius que ens volen fer creure sovint i que tendeixen a marginar aquelles persones que no estan disposades a sotmetre's a la servitud del consumisme i del mercat. Tampoc pecam de peresa quan ens fa mandra aixecar-nos del llit o anar un dia al gimnàs. Pecam quan decidim veure com a dolent allò que és bo i ens deixam dur pel camí plaer i fàcil de ser com els altres, fingint una felicitat que ens allunya d'allò bo i que ens condemna al desencís i la frustració.

R + D + I,

L'ASSIGNATURA PENDENT

Marc Prieto

Invertir doblers en recerca, diria que, juntament amb la cultura és una de les partides on les institucions els fa més peresa gastar, perquè la rendibilitat de la inversió és a molt llarg termini, si és que n'hi ha. Així com per la defensa de la cultura tenim l'Agrupació Cultural que fa una gran feina i l'Ajuntament que inverteix una de les partides més altes del pressupost, ara ens queda pendent la recerca. En aquest article voldria fer un petit esment a R + D + I que són les sigles de recerca, desenvolupament i innovació.

Generalment, aquest tipus d'inversió la fa l'administració pública. Per saber per on ens movem, la inversió mitjana de les comunitats autònomes és d'1,3% del PIB, mentre que la que més inverteix és el País Basc amb 1,9% i, com no podia ser d'altra manera, les Illes Balears estam a la coa amb un 0,4%. I Espanya està a la coa d'Europa (Dades de l'INE de 2019).

Com invertim a Porreres? Els pressupostos municipals, per fer-ho amb números rodons, és d'uns 3 milions d'euros. D'aquests, uns 300.000 euros s'inverteixen en cultura, un 10% que està molt bé. I amb innovació? Doncs no hi ha partida com a tal, i ja us podeu imaginar per què.

Crec que des de l'administració local es podria fer que la innovació arribés a les empreses de la vila, mentre la CAIB i l'estat no financii així com toca la investigació, per crear productes nous i millorar la producció dels actuals.

Com fer-ho? Amb la creació d'una beca per fer un doctorat industrial, per a la millora de productes o processos d'una empresa de Porreres. D'aquesta manera, podríem fer que el talent quedàs a la vila i milloràs la indústria, que és un dels motors econòmics de Porreres. Si invertíssim un 1% del pressupost municipal estaríem parlant d'uns 30.000 euros, que ja serien superiors a les beques de la comunitat autònoma.

D'aquesta manera podríem tornar a ser referents en patents industrials i innovació com en el segle passat.

LES ESPÈCIES MIGRATÒRIES

Lluís Sastre Barceló

El batre al cel pot descriure
un so net que va bronzint,
són ales que per instint
cerquen poder sobreviure.
Vola amunt i vola lliure
les fronteres de l'humà.
Sap que prest aterrarà
quan lluny albira la costa
allà on vetllarà la posta
dels ous que caldrà surar.

L'arribada n'és la clau
per la seva subsistència.
Si és prest o tard, la carència
d'aliment per dur al seu cau
pot esdevenir un allau

de conseqüències fatals.
Per desgràcia aquests mals
són palesos i dramàtics,
degut als canvis climàtics
que afecten els polls grenyals.

El clima interfereix
amb l'entrada dels esbarts
que arriben de tantes parts
per la vida que els nodreix.
Ple d'insectes, tot floreix,
la circulació s'altera...
Ve l'esclat de primavera
marcat pel vol d'orenetes,
el temps que les bicicletes
omplen cada carretera.

NEGRA MAR

Lluïcia Salleras Julià

Amb la sal als llavis, l'oceà platejat,
quatre fustes corcades et fan de bres.
A l'arena s'esborren records del passat,
dins la boira ja ensumes el món promès.

T'han venut una història del mil colors,
amb gust de fruita fresca, aromes millors.
Dins una tela vella ho portes tot;
els somnis, la il·lusió, el desig i l'amor... t'esperarà.

T'has trobat a la platja amb mil remors,
fils daurats acaronen ton petit cos.
Dins aquella pastera ho has perdut tot:
els somnis, la il·lusió, el desig i el nou món no arribarà.

Tens una nova llar al costat d'un pont,
una manta i un estri, els teus tresors.
A la fosca ciutat ho pots sentir tot,
això no és del color somiat i el dolor desesperant.

Ulls de lluna plena pinten el camí,
desfan la mirada a l'horitzó.
De cop se n'adonen que el seu matí,
és la seva terra... el seu món millor.

Amb la sal als llavis!

ETIMOLOGIA

Cesca Roig Sampol

safareig

Definició

Receptacle generalment de parets d'obra i de forma rectangular, que s'omple d'aigua i serveix ordinàriament per a rentar-hi la roba o per a regar.

Al costat de l'església hi ha un safareig públic.

En plural podem dir safareigs o safaretjos.

Etimologia

De l'àrab vulgar *sahrīg*, 'bas-sal', probablement d'origen irànic.

almívar

Definició

Cuita de sucre, mel o melassa dissolts en aigua fins a prendre consistència de xarop.

L'almívar es fa servir per a conservar algunes fruites, com el préssec i la pinya.

Etimologia

De l'àrab *al-mība*, 'mena de xarop de codony', mot d'origen persa.

a balquena

Definició

En abundància.

L'any passat no hi havia bolets, però enguany n'hi ha a balquena; et cansaràs de collir-ne.

Etimologia

De l'àrab vulgar baleàric o hispànic *b al-hinna*, 'amb generositat, amb abundor', derivat de *hánna*, 'pietat, força de sensibilitat', usat amb el matís de 'abundor de béns'.

aixovar

Definició

Conjunt de roba personal i de la casa que els nuvis aporten al matrimoni.

Tot el seu aixovar varen ser uns pijames.

Les ties preparaven l'aixovar de la núvia.

Etimologia

De l'àrab *aš-šuwâr*, mateix significat.

catifa

Definició

Teixit gruixut lligat o brodat, generalment amb pèl, amb què es cobreix el sòl de les habitacions, de les escales, etc., per a resguardar del fred i com a ornamentació. En arribar l'hivern va encatificar la casa amb totes les catifes que havia comprat als encants.

(fig.) El prat va quedar cobert per una catifa de neu.

Etimologia

De l'àrab *qatīfa*, 'teixit de vellut', 'tapís', 'abric de persona o de llit', 'catifa'.

talaia

Definició

1. Torre des d'on es pot observar mirant de lluny per donar avís del que hom hi descobreix.

2. Acció de vigilar.

«Fer talaia»: mirar, un caçador, des d'un lloc oportú per veure per on van els animals que vol caçar.

Etimologia

De l'àrab *talayik*, plural de *talika*, 'sentinella', de l'arrel t-l-k, 'estar a dalt, a l'aguait'.

L'OBTURADOR

Mercè Oliver Oliver

Carrers banyats

Camins d'anada i tornada

Llocs amb encant

Carrer

CA FRUITERIA NA MARIA

- Frutes
- Verdures
- Fruits secs
- Productes ecològics

Tel.: 971 16 6771
C/ Agustí Font, 54 - Porreres

floristeria i jardineria
CanMurtó

COMPOSICIONS FLORALS
PER A NOCES, COMUNIONS
I TOT TIPUS DE CELEBRACIONS

C/ Sa Galla, 92 - 07260 PORRERES
Tel. 971 647 053 - Mòvil. 689 689 667
Fax. 971 647 053

Entrevista de l'alumnat de 6è del CEIP CLIMENT SERRA I SERVERA a les mestres Blanca Rueda i Caterina Oliver –febrer de 2022–, després de l'experiència de treballar el projecte:

Les Escoles Públiques a Porreres durant els segles XX i XXI

Com us heu sentit tornant a fer de mestres aquests dies?

Ser mestra és més que una professió, per a nosaltres, és una vocació, diríem que, fins i tot, una passió. Quan una decideix ser mestra d'escola ho és sempre, interrompre la docència directa amb els infants durant un període fa que es tingui enyorança. Per això, aquesta experiència, ha estat molt enriquidora i gratificant.

Sempre que tinguem disponibilitat i la salut ens acompanyi no deixarem de tenir contacte amb aquest tresor que són els infants i la seva educació, ja sigui a nivell individual o col·lectiu.

Què és el que més us ha sorprès de les classes d'ara?

Caterina: A mi la tipologia d'alumnat, els objectius i continguts actuals no m'han sorprès, he de dir que no fa molt estava en actiu i a hores d'ara encara tenc relació estreta amb el món educatiu. El que sí que he pogut observar, com a novetat, són els protocols introduïts a causa de la pandèmia, alguns han anat en detriment de la socialització dels infants, com l'organització de l'aula, estava acostumada a fer sempre feina en grups. Les mascaretes amaguen expressions i part de la comunicació i també s'ha perdut el contacte físic que afavoreix el desenvolupament i l'afiorament de les emocions.

Per altra part, crec que la pandèmia ens ha aportat coses positives, per exemple el fet de

saber trobar solucions ràpides i eficaces quan es presenten entrebancs.

Blanca: Actualment els grups són més reduïts que quan jo impartia classes i, per altra banda, he trobat que l'alumnat ha mostrat molt d'interès durant les nostres exposicions.

El que ens heu explicat és molt interessant. Com heu aconseguit tota la informació?

Per trobar informació i que aquesta sigui fidedigna cal fer un gran esforç d'investigació i no podem donar per bo el que es troba en una sola font sigui oral o escrita, de vegades quan es consulten documents es troben contradiccions, per aquest motiu hem realitzat múltiples consultes. El propòsit és seguir investigant sobre el tema i pot ser que gratant en el passat puguem trobar altres documents que ens facin modificar algun concepte.

Quant a l'aspecte físic de l'edifici escolar cercarem els plànols a l'Ajuntament i a l'Escola. Els de 1976, que fou quan es va construir l'edifici, els aconseguirem a l'Ajuntament i els de les obres d'ampliació de 1984, 2005 i 2022 ens els van facilitar l'equip directiu de l'escola.

Per esbrinar la història hem cercat a:

- Fonts escrites: Revista *Llum d'Oli*, publicacions d'en Tomeu Garí; que també ens ha cedit el seu arxiu fotogràfic, a pregons de festes de Sant Roc; sobretot al del 2015 de Lúcia Salleras, a la revista *25 anys escola nova 1976_2001*, a documents de l'Arxiu i Mu-

seu d'Educació de les Illes Balears (Inca), a l'arxiu de l'Escola Pública a través dels seus llibres d'actes i de matrícula, a *L'Estudi històric Escola Nova* de Joana M. Sastre, a *Internet*, als arxius de les germanes Rosselló Nicolau que ens han aportat un valuós material, als arxius documentals, materials i fotogràfics de les nostres famílies, a diferents manuals i llibres de text des de 1903 fins a 1945.

- Fonts orals: a propietaris de cases particulars que des de 1900 a 1975 es van utilitzar, en algun període, com edificis escolars, a persones majors que, entre 1930 i 1970, van estar, en algun moment, escolaritzades a Porreres.

Ara que estam a punt d'inaugurar la darrera ampliació de l'escola, us agrada com ha quedat?

La construcció de l'edifici de l'Escola Pública de Porreres i les seves diferents reformes des de l'any 1976 fins ara, com hem pogut comprovar per mitjà de l'estudi realitzat amb vosaltres aquests dies, sempre ha estat per millorar i alhora crear nous espais que donin una solució a les demandes socials i pedagògiques del moment. Aquesta darrera reforma, que ha modificat tota la fisonomia de l'edifici, trobam que està molt ben pensada i que els nous espais estan complementats amb elements molt útils i còmodes per facilitar el treball del professorat i l'alumnat, encara que trobam que les darreres obres han fet perdre la silueta tan característica i representativa que tenia.

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

LLG FUSTERIA
LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuiri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

De tot el que ens heu contat sobre les escoles, què és el que notau que ha agradat més a l'alumnat?

Aquesta pregunta l'hauria de contestar l'alumnat, així i tot pensam que segons les franges d'edat i les característiques de cada grup ha agradat més un apartat o un altre. Tenim pendent fer una sortida escolar pel poble la qual ha creat bastant d'expectativa.

Quant de temps heu estat preparant el material?

Alguns dels temes tractats en aquesta unitat didàctica fa un cert temps que els vàrem començar a treballar, ja que fa vuit mesos que vam constituir un grup de recerca sobre temes educatius i teníem el camí encetat, però la concreció del treball *Les escoles públiques de Porreres al llarg del segle XX i XXI* hi hem treballat uns quatre mesos.

Us ha agradat l'experiència?

L'experiència ha estat engrescadora. Pensam que hem donat a conèixer alguns aspectes de la història de la nostra escola als infants de 3r fins a 6è del CEIP Climent Serra i Servera, alhora que nosaltres també hem après molt i la màgia d'aquesta professió és l'aprenentatge mutu.

Quin és el missatge/objectiu principal d'aquestes sessions?

Els objectius principals que hem volgut transmetre es poden resumir en aquests tres:

- Valorar l'esforç que han fet les generacions que ens han precedit per poder gaudir de les condicions actuals.
- Reconèixer i apreciar la construcció i diferents ampliacions que s'han duit a terme a l'escola pública en el solar del *Molí d'en Jordi*.

- Realitzar un recorregut per observar diferents edificis que, en el seu moment, van ser escola pública.

Com us heu repartit la tasca? Què explicau cadascuna?

Na Blanca ha exposat l'evolució de l'edifici escolar des de la seva construcció l'any 1976 i les tres ampliacions realitzades el 1984, el 2005 i el 2022.

Na Caterina ha narrat la història de les diferents escoles públiques, ubicacions i característiques, que hi ha hagut al llarg del segle XX.

Faríeu algun canvi a l'edifici? Quin?

L'edifici ha quedat molt bé en un primer cop de vista i de moment no canviariem res, ja seran les persones que l'habitin al llarg del temps que podran explicar-nos si hi ha alguna cosa que cal modificar.

Trobam, però, que cal fer un replantejament i canvi de fisonomia de la part vella de l'anomenat Quarter Nou, cal estudiar quina ha de ser la millor manera que quedi integrat de forma harmònica entre els dos espais escolars i el pavelló.

Com us va sorgir la idea d'aquestes xerrades?

La idea va sortir de l'equip directiu de l'escola, ja que enguany el tema escolar tracta de la història de l'escola pública. Per això varen convidar a Na Blanca, a principi de curs, per fer una lliçó a l'alumnat tractant el tema de l'Escola Nova.

Na Caterina feia recerca sobre educació. En vam parlar i concretar del que podríem tractar cada una. Na Caterina havia conegut alguns dels diferents edificis que havien donat cabuda a l'escola pública i Na Blanca era

present en el moment de la inauguració de l'Escola Nova.

Per què els mestres eren tan estrictes?

Hi havia de tot, com ara, hi ha mestres que són més estrictes i distants i altres que són més amables i propers.

Durant molt de temps les ràtios eren el doble que ara, hi havia mestres que tenien entre quaranta i cinquanta alumnes i possiblement les normes havien de ser més dures per governar a tants d'infants alhora, també la societat era molt diferent i la disciplina i la moralitat escolar i de les famílies responien a uns altres propòsits i estímuls.

Durant l'època franquista també es va implantar un sistema dictatorial i de por a les escoles, per això, el càstigs físics i a vegades psíquics eren els mètodes pedagògics principals.

Així i tot, com vàrem explicar als infants, tenim molt bons records de la nostra infància i de molts de mestres que ens varen deixar una molt bona empremta.

BAR
CA'N
GUILLEM
ENTREPANSTAPESPIZZES

AV. BISBE CAMPINS, 1 PORRERES

971 647 495

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.

Havans gravats per a festes.

Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.

Juguetes. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12 • Porreres.

Tel. 971 16 66 36 - Fax: 971 64 70 24

ROSA, MIQUEL ÀNGEL I MIREIA, FAMÍLIA D'ESPORTISTES

Antoni Sastre Vanrell

A la família Barceló-Córdoba l'esport és a l'ordre del dia. La mare, na Rosa, sempre, ja des de ben petita, ha practicat atletisme; el pare es va enganxar a la bicicleta de muntanya ja de més gran, fregant la quarantena, i la més petita de la casa, na Mireia, segueix els passos de la seva mare.

Tot i que en l'actualitat la parella segueix pautes d'entrenaments i de preparació similars, els camins per arribar on són a dia

d'avui han estat ben diferents. En Miquel Àngel va començar a practicar esport jugant a futbol amb la Unió Esportiva Porreres fins als catorze anys, després es va passar al Bàsquet Porreres, ja que molts dels seus amics hi jugaven. A l'edat de denou anys, va deixar de practicar-lo, fins que als trenta-vuit anys va descobrir una modalitat que el captivava, la bicicleta de muntanya.

En canvi, na Rosa, sempre ha estat lligada

al món de l'atletisme. Mai ha deixat de practicar-lo, tot i que sí que ha deixat de competir. Durant un bon grapat d'anys va combinar els entrenaments a les pistes d'Inca i del Centre de Tecnificació Príncipes de España. Ara, entrena i competeix amb el Club d'Atletisme Montuïri.

Tot i que en l'actualitat l'esport és el transmissor que de forma transversal impregna el seu dia a dia, no sempre ha estat així en

JOAN SASTRE FITXA PEL PAOK

Redacció

El porrerenc que ha vestit la camiseta del Reial Mallorca durant dotze temporades ha estat cedit amb opció de compra al PAOK de Salònica, equip de la primera divisió Grega. Des de la seva arribada a terres gregues ha disputat un total de nou partits, ha marcat dos gols i ha donat una assistència.

En aquests moments, l'equip de Salònica és segon a la classificació i es troba a l'espera de disputar les semifinals de la copa Grega i els quarts de final de la Conference League.

tots els membres de la família. Vet aquí precisament la riquesa de l'esport, independentment de l'edat, condició física, propòsits, sempre és bon moment per reenxanar-se o començar.

Durant la conversa que mantenim a l'Escrivania, que un servidor ja ha instaurat com el lloc oficial per realitzar les entrevistes, es desprèn el sentiment, l'estima que ambdós tenen per les modalitats esportives que practiquen. Per ells és alguna cosa més que esport, és una forma de vida, metòdica, amb uns objectius i unes pautes d'entrenaments marcades i establertes.

Ara, tot i compartir filosofia, cadascun d'ells segueix les seves rutines, mentre que na Rosa té un entrenador que li marca les passes a seguir, en Miquel Àngel, podríem dir que va més per lliure, «vaig tenir entrenador, però la feina m'ho condiciona tot, ja que no sé al cent per cent a quina hora acabaré, per aquest motiu vaig decidir entrenar pel meu compte».

«Entren sis dies a la setmana, normalment durant l'horabaixa, aprofit per combinar-ho amb els entrenaments de la meua filla. Vaig de mitja temporada en mitja temporada. Amb n'Esteve [el seu entrenador] planificam segons els objectius i les marques que volem aconseguir», assegura na Rosa.

Quant a la participació en proves esportives, una de les curses que més recorda en Miquel Àngel i que ha quedat gravada en la seva memòria, és la primera que va disputar fora de Mallorca, la "Rioja Bike Race" a Logronyo juntament amb el seu company d'aventures, en Miquel Mas. «Em va

apuntar a la cursa enganat, em va dir que no passés pena, que tot era pla. No havia anat ni a Bonany i participava en una cursa amb, aproximadament, 6.000 metres de desnivell acumulats», tot i la duresa de la prova en guarda un gran record, «em va agradar molt, vaig comprovar la duresa d'aquest esport, em feien mal les selles, fins i tot vaig tenir febre del sobreesforç que vaig haver de fer».

«Les curses que més record són les de Donostia, en la modalitat de marató i mitja marató, allà la gent surt al carrer, plogui o faci sol, el que més em va impactar va ser la gent, que viu amb molta passió l'esport, a més ha estat el lloc on he baixat les tres hores de marató», explica na Rosa.

Fa pocs dies, en el tancament d'aquesta edició, en Miquel Àngel ha complit uns dels seus somnis esportius: participar en la prova de ciclisme de muntanya per etapes més prestigiosa i important del món, la *Cape Epic* que es disputa a Sud-Àfrica. Mentre que na Rosa no atura de guanyar i aconseguir marques personals, tot just fa unes setmanes ha estat campiona de Balears de deu quilòmetres pista en categoria veterana i tercera absoluta.

A les acaballes de l'entrevista arriba na Miria, ve d'entrenar. Mare i filla contenen els dies per a poder competir juntes, «encara ens queden tres anys», comenta na Rosa. Per a la parella l'esport és un transmissor de valors molt important entre el jovent. «Et dona disciplina, rutina, et fa aprendre que per obtenir uns determinats objectius t'has de preparar, has de ser metòdic, i que les coses es guanyen a base de feina», asseguren.

BREUS ATLETISME PORRERES

Les germanes Obrador Moll participen en els Campionats d'Espanya sub-16 i sub-20 de pista coberta.

Paula Obrador ha participat en el XXXV Campionat d'Espanya sub-16 de pista coberta a Sabadell en la semifinal de 600 metres amb un temps de 1:42.78.

Marta Obrador ha competit en el 49è Campionat d'Espanya sub-20 en pista coberta a Antequera a la semifinal de 1.500 metres i amb un temps de 4:59.28.

Rosa Córdoba campiona de Balears de 10 km pista en categoria veterana i tercera absoluta amb una marca de 36:47.

Guillem Ginard guanyador de la VIII Cursa per la Dona de Santanyí de 7,3 km amb un temps de 25 minuts i 25 segons.

Gracce Pérez ha participat en el Campionat de les Illes Balears de llançaments llargs i ha aconseguit la tercera posició en el llançament de disc i la quarta en el de javelina.

Fonts: Esports Porreres i Club d'Atletisme

Pas del CORRELENGUA 1999 per Porreres, concretament pel carrer Pou Florit (a l'alçada de can Biel Mariando).

D'esquerra a dreta: Pau Heitzmann Barceló, (?), Toni Servera Barceló (amb camiseta negra), (? al darrera), Maria Antònia Barceló Oliver (portant la flama de la llengua), Xim Barceló Janer (al darrera), (?), (?), dona de negre (?), Maria Sebastiana Mesquida Vicens, Andreu Rosselló Julià, Catalina Ballester Melià, (Alba Sorell, girada mirant a l'esquerra), Andreu Sorell Juan, Bartomeu Barceló Matas, Miquel Mas Fiol.

Fotografia cedida per Caterina Oliver Riera.